

Tartalom

Tanulmány

Sipos Gábor: Bánffy Miklós, az Erdélyi Református Egyház főgondnoka 545

Vasárnapi prédikációk adventre

Antal József: Az Úr veled. Bírák 6,12 548
Harangozó György: Simeon adventje. Lukács 2,25–30 549
Id. Kun Árpád: Sötétségből világosság támad. 2Péter 1,19 551
Mezei Csaba: Az Istennek tetsző élet. Zsidókhöz 11,5–6 554

Karácsonyi prédikációk

Beke Boróka: A fiúság ajándéka. Galáta 4,4–5 557
Bustya Dezső: Karácsonyi örömforrás. János 3,16 560
Horváth Márta: Karácsony ajándéka. 2Korinthus 8,9 562
Kállay M. Csaba: Realitások karácsonya. Titus 2,11–12 563
Visky János: Hódolj a megszületett Krisztusnak! Máté 2,1–3 565

Esztendő utolsó vasárnapjára

Ferenczy Miklós: Serkenj fel, aki aluszol... Efézus 5,14 569

Őesztendő napjára

Gáspár György: Áron is megvegyétek az alkalmat. Efézus 5,16–20 571

Újesztendő napjára

Gödri Miklós Szabolcs: A hit jutalma. Dániel 2,20–22 573

A Genezáret partján

Máczy István: Otthonod; Mondd: szeretlek! 576

Alkalmi prédikációk

Iffjúsági bibliaóra:

Móra László Tibor: Példaadó élet. 1Timóteus 4,12 577

Presbiteri óra:

Orbán János: Ki az elhívott és küldött? Ámós 7,12–15 579

Rádioprédikáció:

Csiha Kálmán: Hozzám hajolt. Zsoltárok 40,1–4 581

Keresztelési igehirdetés:

Sándor Endre: Ma a te házádban kell megszállnom! Lukács 19,5 582

Temetési igehirdetés:

Botos Csaba: Kettős találkozás. Lukács 2,25–30 583

Karácsonyi versek 568, 575, 585–587

A borítólapon Gergely István plakettje

Hátlapon

Bánffy Miklós: *Emlékeimből* (részlet)

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László
Főszerkesztő: Jenei Tamás
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa
Kéziratokat nem őrünk meg és nem küldünk vissza
Készült a Református Egyház Misztótfalusi Kis Miklós
Sajtóközpontjának nyomdájában
Felelős vezető: Tonk István
Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos
Olvasószerkesztő: Sztranyiczki Mihály
Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea
ISSN 0254-4458

Tanulmány

Sipos Gábor

Bánffy Miklós, az Erdélyi Református Egyház főgondnoka¹

Magyarországról 1926-ban hazatelepülve, gr. Bánffy Miklós, az egykori magyar külügyminiszter Erdélyben politikai szerepet nem vállalhatott. Közéleti tevékenysége számára a református egyházban és az irodalmi életben nyílt lehetőség, ahol tehetségét, felkészültségét és tekintélyét egyaránt kamatoztathatta.

Most egyházi működésének áttekintésére vállalkoznék, korántsem a teljesség igényével, hiszen sem a rendelkezésre álló tér, sem a kutatások még befejezetlen volta nem teszi lehetővé a téma alapos feltárását. Ez utóbbi ok miatt a tényfeltáráson túlmutató következtetésem is inkább sejtések még, mintsem biztos állítások. Mindenesetre az emlékülésnek köszönhető, hogy e mindenképpen föltárandó témára reáirányította a figyelmet.

Bánffy Miklós számára hazatérte után valószínűleg Makkai Sándor püspök ajánlotta az első egyházi munkaterületet: a szívügyének tekintett kolozsvári leányfőgimnázium főgondnokságát. A gimnázium elöljárósága 1927 tavaszán meg is választotta, hiszen a nyilvánossági jogának visszaszerzéséért küzdő tanintézetnek nagy szüksége volt a tekintélyes közéleti férfiú befolyására. Bánffy és Makkai vállvetve harcolt ezután a kolozsvári leányiskola érdekében, több rendbéli személyes intervencióval nyomósítva az Igazgatótanács 31 ízben felterjesztett kérését. Erőfeszítéseiknek végül meglett az eredménye, 1928. április 6-án az Anghelescu vezette Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium visszaadta a leánygimnázium nyilvánossági jogát. Bánffy még aznap táviratban értesítette az Igazgatótanácsot, a pár kurta szóból: „Lyceum ügye elintézve” még ma is süt az öröm. „A határozatot gr. Bánffy Miklós főgondnok aa. magával is vitte Kolozsvárra” – jelzi a bukaresti esperes levele, hozzátéve –: „kétségtelenül nagy érdeme van az eredményben.” Ezt a véleményt aztán az Igazgatótanács és az egyházkerületi közgyűlés utóbb jegyzőkönyvileg is rögzítette, méltatva a főkurátor kitarását: „kétségen kívül igen nagy érdeme van a sikerben dr. gr. Bánffy Miklós főgondnok úrnak, aki időt és fáradságot nem kímélve, többször személyesen volt segítségére főtiszteletű püspök úrnak a minisztériumokban, legutóbb is személyes befolyásával eszközölte ki a végleges döntést és hozta magával a nyilvánossági jogra vonatkozó iratokat”.

„Kevesen voltál hű, sokra bízlak ezután” – szól a bibliai ige, és ebben a szellemben döntött az Erdélyi Református Egyházkerület közgyűlése, amikor 1928. november 24-én a kerületi főgondnokok sorába választotta. Bánffy Miklós megindult hangú szavakban köszönte meg a legnagyobb megtiszteltetést, ami erdélyi református férfiút érhet; beszédét a jegyzőkönyv összefoglalásában idézem: „a hagyományok hűséges, kegyeletes ápolása egyfelől, másfelől a változott időkhöz való bölcs alkalmazkodni tudás és a régi eszményeket soha szem elől nem tévesztő haladás: ez a kettős elv, mely egyházkormányzó munkáját irányítani fogja. Minden nap terhé alázatosan és boldogan fogja hordozni, az Isten ügyéért.” Minden vonatkozásban érvényesek reá is, ugyanakkor választott gondnoktársának, gr. Bethlen Györgynek, az Országos Magyar Párt elnökének szavai: „Nem tekinthetem és nem is tekintem, főleg a mai súlyos időkben, a reám ruházott egyházkerületi főgondnoki tisztséget családi örökségnek. Az ősök tradíciójának súlyát nem a jogok

¹ A budapesti Ráday Kollégiumban 1994. április 29-én tartott emlékülésen elhangzott előadás szerkesztett változata.

terén, hanem a kötelességteljesítés és a példaadás útján való előjárásban látom és fogom keresni.”

Bánffy gróf teljesítette főgondnoki kötelességeit, 1929-től rendszeresen részt vett az Igazgatótanács ülésein és a kisebbségi körülmények között kétévente megtartott egyházkerületi közgyűléseken. Forrásaink tanúsága szerint főként a tanügyi és művelődési kérdésekben hallatta szavát. 1937-ben gr. Teleki Arctur főgondnok, Tavasz Sándor teológiai tanár, br. Kemény János, Kiss Albert és Szász Pál társaságában részt vett annak a helyzetelemző bizottságnak a munkájában, amely a lelkészképzés öt évre való meghosszabbításának és a gyakorlati élethez való közelítésének lehetőségeit tárgyalta. Amikor a konfirmáció komolyságát hangsúlyozó, az alsó korhatárt 16 évre tevő javaslat került az Igazgatótanács napirendjére, Bánffy főgondnok támogatta az előterjesztést.

Előfordult az is, hogy a közgyűlés neki adott igazat az Igazgatótanács határozati javaslata ellenében. 1933-ban a szegény sorsú egyetemi hallgatók segélyezése érdekében a magyar egyetemi hallgatók pártfogó egyesületének megalakítását javasolta a Hunyadi Egyházmegye. Mivel a kellő anyagi háttér biztosítását lehetetlennek látta, az Igazgatótanács nem pártolta a javaslatot. Bánffy főgondnok viszont a kérdés jelentős társadalmi fontosságát felismerve azt ajánlotta a közgyűlésnek, hogy keressen módot a református társadalom mozgósítására az egyetemi hallgatók érdekében. Végül a közgyűlés az ő határozati javaslatát fogadta el.

Művelődési kérdésekben az egyház nem nélkülözhetette a szépíró és képzőművész Bánffy közreműködését. Az erdélyi reformátusság művészeti emlékeinek megóvására 1931-ben létrehozott Műemlék Bizottság Csutak Vilmos múzeumigazgató, Kós Károly építész, Herepei János volt múzeumőr, Vásárhelyi Boldizsár lelkész és gr. Teleki Dömök műgyűjtő mellett Bánffy Miklós főgondnokot is tagjai közé számlálta. E jeles szakemberek összefogásának köszönhető a kisebbségi sorsban jobban veszélyeztetett templomok és kegytárgyak védelmének megszervezése. 1943-ban viszont a háborús rekvirálástól kellett megmenteni a több száz éves műemlék harangokat.

A marosvásárhelyi Teleki Téka újra református egyházi felügyelet alá helyezésére 1940 után nyílt lehetőség. Hosszas tárgyalások után 1942 nyarán történt meg az átadás, az ebből az alkalomból rendezett ünnepi Teleki Téka-esten Bánffy Miklós tartott ünnepi beszédet: „kitűzte azokat a legmagasabb szempontokat, amelyek a Théka-alapítót vezették, s amelyeknek fenn kell ragyogniuk az eljövendő új munka folyamában is”.

Egyházkormányzó működésének méltatására a püspöki jelentések többször is kitértek, főként Makkai Sándor idejében. Példaként idézhetem az 1929-es jelentés néhány szavát: „megemlékezem új egyházkerületi főgondnokaink, gr. Bánffy Miklós és gr. Bethlen György az elmúlt évben is már megtapasztalt nagyértékű munkájáról, segítségéről, bölcs tanácsairól”. Itt szeretném megjegyezni, hogy a főgondnoksága idején szolgáló két püspök, Makkai Sándor és Vásárhelyi János közül az előbbihez fűzte közeli baráti viszony, eszmetársi egyetértés, hiszen nemcsak üléstermekben vagy tárgyalóasztaloknál, hanem a helikoni írótalálkozókon is együtt voltak. Vásárhelyivel való kapcsolatát a „korrekt baráti” jelzővel illelhetném, ami együttműködésük hatékonyságát nem csökkentette.

Bánffy főgondnok 1933 óta a Romániai Református Egyház zsinatának rendes világi képviselője volt, 1941-től pedig a Református Egyetemes Konvent világi képviselői tisztségét látta el.

Főgondnoki minőségében kivételes közéleti tekintélyét többször is kamatoztatta egyháza javára, akár Bukarestben, amikor az ottani templom és egyházi épületek kisajátításának megakadályozása végett folytatott tárgyalásokat 1940 nyarán, akár Budapesten,

amikor az erdélyi egyház ott rekedt pénztökéjének ingatlanokba való fektetésén munkálkodott a 30-as években.

Ugyanez a tekintély érvényesült a sorsdöntő 1944-es esztendő júniusában, amikor az Igazgatótanács rendkívüli értekezleten tárgyalta Ravasz László püspök, konventi lelkész-elnök körlevél-tervezetét a zsidók deportálása ügyében. Bánffy hangsúlyozta: „Akárhogy is nézzük, itt politikum is van a dologban. Ezt nem tagadhatjuk. Történelmi dokumentum lesz az állásfoglalásunk. Meg kell mondanunk, kifejezésre kell juttatnunk, hogy a keresztyén felfogással ellenkezik a hadviselés mai módja. A lelkészeket kötelezni kell a felolvasásra.” Hiányolta az erdélyi értekezlet, hogy Ravasz tervezete nem szól az általános szenvedésekről: „Lehetetlen, hogy csak a zsidók szenvedéseiről beszéljünk, és hallgassunk a saját magyar népünk szenvedéseiről.” Bánffy főgondnok is osztotta e véleményét: „Kötelesek vagyunk meglátni és kifejezésre juttatni, hogy borzalmak, általános szenvedések és helyrehozhatatlan károk vannak, és azokról meg kell emlékeznünk.” Vállalta, hogy az erdélyi álláspontot fogja képviselni Budapesten az Egyetemes Konventnél.

A háború utáni első igazgatótanácsi ülésre 1945. április 20-án kerülhetett sor, Bánffy Miklós elnökölt. Ekkor vették számba a háborús pusztításokat és helyreállították az Erdélyi Egyházkerület egységét a dél-erdélyi rész visszacsatolásával. Bánffy a következő üléseken is rendszeresen részt vett, és ő elnökölt az Erdélyi és a Királyhágómelléki Egyházkerület háború utáni első közös értekezletén (Kolozsvár, 1948. április 20.) is, ahol a zsinat egybehívásáról, a Bukarestbe jóváhagyásra felküldendő egyházi törvények véglegesítéséről, a közösen fenntartandó teológiai fakultásról folyt a tárgyalás. A jegyzőkönyvek hivatalos nyelvezetében semmi sem utal a változásokra, de a sorok között érezhető, hogy az arisztokrata főgondnokok az egyre erősödő állami ellenőrzés és „népi demokratikus” nyomás hatására már nem dolgozhattak a régi társadalmi súllyal és tekintéllyel. Ennek tudható be, hogy dr. Szász Pál, az EMGE elnöke 1948 nyarán lemondott igazgatótanácsosi tisztségéről. Gr. Bethlen György 1948. július 20-án mondott le főgondnoki tisztségéről, indokait csupán sejtetve: „Komoly kétségem van a tekintetben, vajon – anélkül is, hogy gyarlóságaimat tekintsem – lehetek-e Anyaszentegyházunknak hasznára? Ezért lelkiismeretes megfontolás után, mély sajnálatomra erre az elhatározásra jutottam, hogy minden egyházi tisztségemről ezennel lemondok. Ezúton is hálás köszönetemet fejezem ki mindazoknak, kiknek megtisztelő és kitüntető bizalma tisztségeket ruházott reám, valamint mindazoknak, kik munkámban segítettek.”

Bánffy Miklós és Teleki Arctur helyükön maradtak, de már nem sokáig. 1948. május 24-én a Nagyváradon ülésező zsinaton mindketten részt vettek, de az október 24-én Kolozsvárra összehívott ülésen már nem jelentek meg és távolmaradásuknak semmi írásos indoklása sem maradt fenn. Az utolsó igazgatótanácsi ülést, amelyen részt vettek, szeptember 2-án tartották, a következő, 1949. január 11-i rendkívüli és a július 16-i rendes ülés jegyzőkönyve egy szóban sem emlékezik meg a két volt főgondnok tevékenységéről és lemondásuk okairól.

Bánffy Miklós emelt fővel és töretlen keresztyén lélekkel viselte a mellőztetést, tudva, hogy a kiépülő kommunista diktatúrában az egyház is kényszer alatt cselekszik. Egyházához való ragaszkodásának megindító jele Vásárhelyi János püspökhöz 1946. április 12-én írott sajtó kezű levele: „Arra kérem Egyházkerületünket, hogy amennyiben Erdélyben halok meg, temetésemről maga gondoskodjék. Ezzel nem kérek sokat, mert mint végakaratomat rendelem el, hogy fenyőfa koporsóban, minden pompa nélkül temessenek, a legegyszerűbb temetések mintájára, mert azt tartom, hogy a halálban mindnyájan egyenlők vagyunk, és ezt a keresztyéni alázatot temetésem is fejezze ki.” Végakarata csak részben teljesült, Budapesten hunyt el, de hamvai harmadfél évtized múltán végül a Házsongárdban, az általa adományozott sírkertben leltek örök nyugalomra.

Vasárnapi prédikációk adventre

Antal József
ny. lelkipásztor
Györgyfalva

Az Úr veled

Alapige: Bírák 6,12
Bibliaolvasás: Bírák 6,1–16

A felolvasott Ige mondanivalója mindig időszerű, mindig életet adó, de különösen az, bizonyos helyzetekben. Ezért érdemes és szükséges tisztázni ennek az első szónak a jelentőségét, hogy „ekkor”. Mikor jelent meg az Úr angyala Gedeonnak?

Az első hat versben a választott nép tragikus helyzetéről olvasunk. A vidéken szét-szórta letelepedett zsidókat meglepték a midiániták. Amikor a sivatagban szárazság volt, a midiániták, a későbbi arabok ősei Kánaán termékeny földje felé vonultak barmakkal. Úgy jöttek, mint egy sáskaraj, mindent elpusztítva útjukban. És ebben az időben nemcsak átvonultak, hanem megszállva tartották az országot hét esztendeig. Mihelyt valami termés mutatkozott, rögtön ott teremtek, letarolták és elvitték azt. Milyen szomorú kép, amikor Gedeon a pajtába elbújva csépel, hogy a saját földjén, saját munkájával megtermelt gabonából legalább valamennyit megmentsen magának. Ismerős kép.

A nyomorúság akkora volt, hogy már-már végpusztulással fenyegette a népet. A hegyekben készítettek maguknak barlangokat, rejtkehelyeket, hogy legalább a pusztá életüket mentse. Csapásként, balsorsként, istenverésként, az Úr elfordulásaként is vehették mindazt, ahogy azóta is ki-ki a maga módján fogadja a nehézségeket.

Röviden és tömören, megtaláljuk ennek a szomorú helyzetnek a vallásos magyarázatát is: „Gonoszul cselekedének az Izráel fiai az Úrnak szemei előtt”, „nem hallgattatok az én szómra”, „azért adá őket az Úr a Midiániták kezébe hét esztendeig” (1,10). Élet csak az Úrral való hűséges szövetségen belül lehetséges.

A későbbi zsidóság a midiánitákban nem csupán egy rabló népet látott, hanem a létet fenyegető veszedelmet. Ézsaiás 9. részében ezt olvassuk: „Nem lesz mindig sötét ott, ahol most szorongatás van... Mert terhes igáját és háta vesszejét, az őt nyomorgatónak botját összetöröd, mint a Midián napján.” (1,14) Amikor tehát Gedeon legyőzi a midiánitákat, ez előképe Krisztus győzelmének a Sátán felett.

És „ekkor”, tehát ebben a reménytelen helyzetben „eljöve az Úrnak angyala”. Miért is jött el? Mert kiáltottak? (7. v.) Parancsolhat az ember Istennek? Vagy a kiáltásával kiérdemelhet valamit? Legfennebb annyit, hogy Isten szemrehányást tesz (8–10. v.). Ez a történet is arra tanít, hogy Isten könyörül, akin könyörül és akkor könyörül, amikor akar. Mikor a nép hűtlen volt Istenéhez, Ő megmutatta hűségét. Ez a mindenkori adventi várakozásunknak és karácsonyi örvendezésünknek az alapja.

Az Úr angyala, ahogy illik, köszöntötte Gedeont. És nem is akárhogy. „Az Úr veled”, ez egy áldásforma volt. Kiút és kilátás nélküli helyzetekben szokott elhangzani, mint bátorítás. Például amikor Akház király idejében Szíria királya ostromolta Jeruzsálemet: „ád jelt néktek az Úr maga: Ímé a szűz fogan méhében és szül fiat és nevezi azt Immanuelnek” (Ézs 7,14), ami a Máté 1,23-ban teljesedett be egy szintén kilátástalan helyzetben.

Az angyal köszöntésében még ennél is több van: „Az Úr veled, erős férfiú.” Gedeon elkeseredett tiltakozása nagyon is érthető. Mintha azt mondta volna: „Nincsen nekem most kedvem tréfálkozni”, vagy: „Nem illendő dolog ebben a helyzetben gúnyolódni.”

Nem csoda, ha olyan kifejezések tolulnak az ajkára, hogy „legkisebb”, „legszegényebb” és „elhagyott minket az Úr”. Aki egy istállóba elrejtőzve próbál egy maréknyi búzát kicsépelni, az igazán nem nevezhető erős férfiúnak, és az nem dicsekedhet azzal, hogy vele van az Úr.

Hány egyéni kudarcunk és nyomorúságunk jut eszünkbe nekünk is. Népünk múltjára gondolva hány vesztett háború. A „legkisebbeknek”, a kisebbségi sorsban élőknek a helyzete. A „legszegényebb” ország legszegényebb rétegének a nyomorúsága. Amikor nem tevéháton jönnek azok, akik kiürítik a zsebünket. Akik nem elégednek meg azzal, hogy anyagilag nyomorba döntenek, hanem elveszik iskoláinkat, földjeinket, kultúránkat, nyelvünket, egyházunkat, hittünket...

Ha minket köszöntene úgy valaki, hogy az Úr veled, erős férfiú, vagy erős gyülekezet, vagy erős nép, talán mi is gúnyolódásnak vennénk.

De Gedeon három kifejezésével állítsuk szembe az Úr két kifejezését: „én küldelek téged” és „én leszek veled”. Küld tehát és bátorít.

Ha a vezér parancsot ad ki, a katonának nem az a dolga, hogy mérlegeljen, hanem hogy engedelmeskedjék. Persze hogy gyenge volt Gedeon. Az Úr mégis azt mondotta: „Menj el ezzel a te erőddel, és megszabadítod Izráelt Midián kezéből.” (14. v.) Mintha azt mondotta volna: „Elég néked az én kegyelmem, mert az én erőm erőtelenség által végeztetik el.” (2Kor 12,9)

Persze hogy gyengék vagyunk mi is. Ha csak magunkra vagy a tengerre tekintünk, mint Péter. Jól tudja ezt a mi Urunk. De hozzánk is úgy szól, mint Illéshez, amikor az ereje végleg fogytán volt: „Kelj fel, egyél; mert erőd felett való utad van.” (1Kir 19,7)

Gyengék vagyunk elhordozni a jelen nehézségeit és szembenézni a jövővel? Magunkban igen. De IMMÁNUEL! Velünk az Isten! „Én leszek veled”, mondotta az Úr Gedeonnak, és a lehetetlen lehetségessé vált. „Ímé én tiveletek vagyok minden napon a világ végezetéig” (térben és időben), mondja nekünk a mi Urunk. Ezért „mindenre van erőm a Krisztusban, Aki engem megerősít”. (Fil 4,13) Tehát, ne csak szájjal énekeljük, hogy Erős várunk nekünk az Isten, és ne legyünk a meghátrálás emberei! Amen.

Harangozó György

Koronka

Simeon adventje

Alapige: Lukács 2,25–30

Bibliavetítés: Zsoltárok 98,1–9

„A meghallgattatás fia” ott áll a jeruzsálemi templomban és ég a vágytól, hogy találkozzon az Úr Jézus Krisztussal. Szeme nem csukódhat le addig, ő maga nem szenderülhet jobb létre, nem halhat meg: „míg meg nem látja az Úrnak Krisztusát”. Élete, adventje a várakozás és a Krisztussal való találkozás között zajlik.

Ki ez a Simeon? Az Ige részletesen számol be róla. Nem csupán egy névtelen valaki volt. Belekerült a Szentírásba, az Isten által ihletett és írott Nagy Könyvbe. Ami szomorúan hangzik számunkra, hogy: „vala egy ember”. Ő már nincs, és mégis van, mert évszázadok múltán is tudunk róla, mint sok más fontos személyről. Tudunk Jóbról, tudunk Énókról, Máriáról és Mária Magdalénáról, tudunk Jánosról, a szeretett tanítványról, Bartimeusról és Dorkásról...

De nem utolsósorban, tudunk az Ember Fiáról, aki nem csak volt, hanem: „tegnap és ma és mindörökké ugyanaz”.

Fáj nekünk, ha csak voltak ilyen embereink és már nincsenek. Fáj, ha egyre kevesebb az, akinek emlegethetjük nevét, vagy csak suttogva mondjuk, vagy szégyenkezve már ki sem mondjuk azt, pedig kellene róla beszélnünk.

Vajon beíródik-e a nevem abba a Könyvbe, amelyet Isten ír? Ezt nem találom meg az internet oldalak között, a technika találmányának egyik lapján sem. Hiába minden fáradozásom, már rég kitörölte azt a kísértő által becsempészett pusztító vírus. Hol van a neve a harmadik évezred emberének, az önmagát és másokat elpusztító embernek?

Hogy a nevem említették és ott legyek ama „megszámlálhatatlan sokaságban, akik jöttek a nagy nyomorúságból”, nem a manhatteni ikertorony áldozatainak vérében kell megfehériterem és megmosnom ruháimat, hanem a „Bárány vérében” (Jel 9,14). Ahhoz, hogy ilyené legyek, legalább olyan kell legyek, mint az Igében szereplő Simeon: „igaz és istenfélő, ki várta az Izráel vigasztalását, és a Lélek vala ő rajta”.

Boldog az, aki elmondhatja önmagáról, társáról, gyermekéről, gyülekezetéről, lelkipásztoráról, népéről, hogy igaz volt. Boldog az, aki még a koporsó mellett sem kell hogy aggódjon, hogy mi lesz vele vagy szeretett hozzátartozóival, mert vallomása ez: „Tudom, hogy az én Megváltóm él, és utoljára az én porom felett megáll.” (Jób 19,25)

Simeon igaz volt. Szavából és egész életéből világosság, reménység és bizalom áradt. Élete gyümölcsöt termelt a saját lelke üdvösségére és mások javára egyaránt. Igaz volt, mert kereste az Igazságot és megtalálta azt. Ettől nem akart és nem tudott megszabadulni. Tíz körömmel kapaszkodott bele, még a szakadék mélyén és a halál árnyékában is. Igaz volt, mert igazzá tette őt Szentlelke által az Igaz Bíró. Igaz volt, mert súlya és hitele volt szavának.

Igaz volt, mert félte Istent. Nem félt senki másától, sem az öregségtől, sem attól, hogy már beborult az ég fölötte, mert tudta, hogy Isten szeretetéből, „mely van a Jézus Krisztusban” senki és semmi ki nem ragadhatja őt.

Ezzel a lelkiülettel várta az Izráel vigasztalását. Nem a saját erejére támaszkodott, hanem engedte, hogy Isten Szentlelke lenyűgözze és irányítsa életét. Mindig a mennyei hangra figyelt, amely ezt mondta egykor neki: Nem halsz meg addig, amíg meg nem látod az „Úrnak Krisztusát”. És Simeon rendszeresen ott volt a templomban, ahol beteljesedett a kapott ígéret és meglátta az „Úrnak Krisztusát”.

Simeon mintha egy vasútállomásra érkezett volna, ahová a Szentlélek járata vitte. Ez a Lélek vitte Máriát és Józsefet is oda a templomba, hogy bemutassák a Gyermeket. Ez a különös vonat vitte és tette le a jeruzsálemi állomáson a 84 éves özvegy Annát, ki bőjtöléssel és imádkozással szolgált éjjel és nappal.

Milyen sokszor robogott 2000 éven át ezen a vágányon az Isten Leleke által irányított vonat, és vette fel azokat, kik várták, hogy felszálljanak rá. Ezek megérkeztek Krisztushoz. Boldogok lehetünk, ha már volt sok ilyen beteljesedéssel tele adventünk. Jó volna, ha az egész életünk ilyen örvendező várakozás lenne. Ez lenne az igazi adventi várakozás. Sajnos, voltak olyan adventjeink is, amikor más vonatra ültünk, vagy eltévesztettük az irányt. Volt amikor jó vonatra ültünk, csak éppen annak vezetője vitt a halálba. Nem azért halt meg, hogy nekünk életünk legyen. Volt olyan is, amikor „hitterroristák” állították le a szerelvényünket, megmotoztak és leszállítottak róla. Vagy éppen ők maguk ültek fel rá, hogy letérítsenek utunkról, mi pedig későn vettük észre, hogy rossz úton járunk, mely nem vezet el „Jeruzsálembe”, a Krisztussal való találkozás helyére.

Még nem késő. Még van idő megváltani a jegyet, még tart a jegyelmi idő. Mert késedelmes az Úr a haragra és nagykegyelmű. Isten Leleke ezen az adventen is végigmegy Erdély gyülekezetein és keresi a Simeonokat, hogy magával ragadja őket és elvigye „Jeruzsálembe”. Legyetek azért készek, mert nem tudjátok, mely órában jön el a ti Uratok!

Fel vagy-e erre készülve? Indított-e valaki, hogy menj el a templomba és keresd és várd a Krisztussal való személyes találkozást? Itt vagy, már megérkeztél! Siess, öleld át a veled találkozni akaró Jézust, és meglátod, már nem te vagy az, aki felmutatod az Urat, vagy aki öledbe veszed a Megváltót. Ő ölel át átszegezett kezével, hogy hazakisérjen agg, idős Simeon, édesapa és édesanya, 84 éves özvegy Anna, téged, testvérem, aki vártad a Krisztus megjelenését!

Így már boldogan mehatsz haza, mert az Ige fényében s a szeretet asztalának jegyeiben meglátták szemeid a te üdvösségedet. Nem kell félned a holnaptól. Nem lesz hiábavaló a további várakozásod. Nem lesz hiábavaló hited és reménységed.

Ez a világság ragyogjon arcunkon, ez éltesen mindaddig, míg eljön a mi Urunk az égnek felhőiben az Ő angyalaival, hogy megítélje ezt a világot. Uram Jézus, jövel! Ámen.

Id. Kun Árpád
ny. lelkipásztor
Kolozsvár

Sötétségből világság támad

Alapige: 2Péter 1,19
Bibliaviasás: Ézsaiás 52,7–10

Csodálatos látványt nyújt, különösen nyári éjszakákon, a földtekénk felett a sátorszerűen feszülő égbolt. A földet kísérő égi világítótest, a hold csak a földgolyó velünk elmentés oldalát világítja meg. A felkelő nap sugarai a látóhatár széléről csak itt-ott pásztázzák végig az éjjeli sötétség fekete ruháját. A mind magasabba kúszó napsugarak a levegőben lebegő dús páratartalmú vizes gömböcskéken áthaladva, a fénytörés fizikai törvénye szerint, előbb narancs, majd piros színűre festik az ég alját. Erre a jelenségre azt mondjuk, hogy pirkad, pitymallik. E légköri jelenség következtében a színek mind világosabbra és világosabbra változnak. Derengeni kezd. A nap tüzes korongja végre megjelenik a látóhatár felett a keleti égbolton. Sugarai nappali fényt árasztanak a világra.

Ezzel a légköri tüneménnyel mint hasonlattal próbálok megértetni az adventi várakozás beteljesülését, hogy Jézus a világ Világsága s az én szemeim meglátják Őt. „Mert úgy szerette Isten e világot, hogy az Ő egyszülött Fiát adta, hogy valaki hiszen Őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” (Jn 3,16)

A teremtés hatodik napján Isten végighordozta tekintetét keze alkotásán, most már a férfiúvá és asszonnyá teremtett emberen is, és boldogan állapította meg: „minden amit csak teremtett vala, ímé igen jó”. (1Móz 1,31) Idők múltával azonban megsokasodott az emberek gonoszága a földön és szívüknek minden gondolata istenellenes cselekedetekben nyilvánult meg. (1Móz 6,5) A zsoltáros így sóhajt fel: Mindnyájan elfordultak Tőle, egyetemben megromlottak, senki sem tesz jót, egyetlen ember sem. (14,3) Fájdalmasan sír fel Ézsaiás is: „Miért engeded, hogy szívünk kemény legyen, s ne féljen Téged? Fordulj szolgálidhoz, örökséged törzséhez.” (Ézs 63,17) A világ lelki sötétségben s a halál árnyékában vesztegelt. Hát nem múlik el soha a lelkeket megszálló sötétség? Miként a természeti világban az éjszakát a világság váltja fel, akképpen Isten is véget vet a lelki sötétségnek. Ézsaiáson keresztül Isten választ küld: akkor felhasad, mint hajnal a te világságod, hamar beheged sebed és az Úr dicsósége lesz mögötted. (Ézs 58,8) Ennek az isteni ígéretnek a hallatára nemcsak pirkad, nemcsak pitymallik, nemcsak dereng, hanem hasad is a hajnal a bűnös embervilág számára, hogy éljen és meg ne haljon örökre. Már az első bűneset után Isten megígérte a kárhozatból és az örök halálból a kiszabadulást

(1Móz 3,15) Jézus Krisztus által. Az Ő eljövetele, az égből való alászállása biztos, mint az éjszaka után a hajnalhasadás: eljön hozzád, mint az őszi eső, mint a tavaszi eső, mely megáztatja a földet. (Hós 6,3) Kezének szabadítása (Zsolt 139,9) mindenképp elér. Péter apostol figyelmeztet: „És igen biztos nálunk a prófétai beszéd is, amelyre jól teszitek, ha figyelmeztetek, mint sötét helyen világító szöveteknek, míg nappal virrad, s hajnalcsillag két fél szívetekben”, és felragyog a nap. (2Pt 1,19)

Ha a világítótések, a hajnalcsillag is az angyalok karával egyetemben vigadoztak az Isten keze munkájának a befejezésekor, hogy minden igen jó (Jób 38,7), hát én, akibe lelket a jóságos Teremtő adott, némán vesztegeljek és ne dicsérjem Őt? (23,2 ének) Tudom, hogy Isten rólam el nem feledkezik. (Ézs 49,15)

Az Ószövetség legjobbjai csak reménykedtek a Messiás eljövetelében. Az Újszövetség emberei, a Szentírás hiteles forrásaiból merítve, hiszik és tudják, hogy Isten az Ő ígéretét beteljesítette, s Jézus Krisztuson kívül nincs váltság a mi bűneinkből. Jézus ama hajnali csillag, amelyet Mózes is láthatott (4Móz 24,17). Az Újszövetségben Jézus maga tesz bizonyosságot a Jelenések 22,26-ban: Én vagyok Dávid gyökere és új hajtása, ama fényes hajnalcsillag. Aki várja, és aki győz, és megtartja végig az én cselekedeteimet, annak adom a hajnalcsillagot. (Jel 22,28) A Messiás földre jövetelét, Isten szabadító hatalmát az Ószövetség és az Újszövetség hívő emberei készítették elő: Én elküldöm hozzátok Illés prófétát. Illés próféta nevének említésekor Keresztelő Jánosra kell gondolnunk, aki így szólt: Készítsétek az Úrnak útját, tegyétek egyenessé az Ő ösvényeit. (Mk 1,3) Mikor pedig eljött az időknék a teljessége, az első karácsony, kibocsátotta Isten az Ő Fiát, aki asszonytól lett, aki törvény alatt lett, hogy a törvény alatt levőket megváltsa, hogy elnyerjék a fiúságot. (Gal 4,4) Ki más Ő, mint a Jézus Krisztus, akinek emberré lételekor hallatszott a mennyei angyalok énekkarából a szózat: Született néktek a Megtartó, ki az Úr Krisztus. (Lk 2,11)

Valamivel több, mint kétezer esztendő választ el a Jézus földre jövetelétől. Ezt követte az értünk bemutatott egyetlen engesztelő áldozata, melyet a Golgotán mutatott be. Ígérete, hogy ismét visszajön (Mt 24,30–31) örömmel kell hogy eltöltsön minden hívő lelket: Viduljon a mező és minden virága, ami rajta van, mert Ő visszajön, hogy ítélkezzék a földön. (Zsolt 96,23)

Különféle váradalmak élnek azóta az emberi szívekben. Várja a kis gyermek, hogy felnőjön, az ifjú, hogy családot alapítson, várja az egész világ, hogy békeség köszöntsen be a világra. Várják-e Őt a mostani karácsonykor, hogy előbb a lelkek gyógyuljanak meg, s azután mindaz, ami körülöttünk van, hogy ismét paradicsommá legyen ez a világ? Karácsony közeledtével csak a karácsonyfára gondolnak az emberek s annak három napi ünnepi hangulatára. A legnagyobb karácsonyi ajándék mindenki számára, hogy a karácsonykor megszületett Jézus az, aki elveszi a világ bűneit. Karácsony estéjén az Úr Jézus megáll az ajtó előtt és bebocsátást kér: Ímé, az ajtó előtt állok és zörgetek (Jel 3,20). Csak a szájak éneklik: Ó, kedves vendég, nálam szállj, bűnöntől ne iszonyodjál, jöjj be hozzám, te szolgáddhoz, szegény megtérő juhodhoz. (94 ének 9. v.)

Az első karácsony a Jézus első eljövetele.

Jézusnak négyféle eljöveteléről szoktunk beszélni. Az első már valóságosan megtörtént, beteljesült.

Hitünk szerint másodszor is eljön úgy, hogy bebocsátást kér a mi testi-lelki életünkbe. Ha keresztyén életfolytatásunkban a Szentlélek gyümölcsei a szeretet, öröm, békeség, béketűrés, szívesség, jóság, hűség, szelídség, mértékletesség uralkodnak, akkor Jézus beköltözött a szívünkbe s velünk lakozik minden napon. (Gal 5,23)

Harmadszor beszélhetünk arról is, hogy elvégzett dolog, hogy az emberek meghaljanak. (Zsid 9,27) Félelmetes dolog a halálunk óráján a halállal birkózni. Még a beteg is,

az elhagyott is élni kívánna. Ő mellénk áll, biztat, hogy a halál csak átalmenetel az örök-kévalóságba. „Még ha a halál árnyékának a völgyében járok is, nem félek a gonosztól, mert te velem vagy.” (Zsolt 23,4) Mi a halál, árt-e a sírverem, éljek vagy haljak, csak te maradj velem. (277 ének 7. v.) Így jön el harmadszor Jézus hozzánk, hozzád és hozzám.

Jézusnak a negyedik eljövetele akkor valósul meg, mikor eljön az ég felhőiben nagy hatalommal és dicsőséggel. (Mt 24,20) Azonban „Arról a napról és óráról pedig senki sem tud, az ég angyalai sem, csak az én Atyám egyedül.” Az a nap félelmetes nap. Hogyan várhatja ezt a hívő lélek? Csak csendes imádkozással. „Bizony jövel Uram Jézus!” (Jel 22,20)

A múlt évezred utolsó évtizedeiben bevett szokássá vált anyaszentegyházunkban is az adventi koszorú, gyertyákkal kivilágítva, a templom mindenki által jól látható helyére állítva.

Az adventi koszorú gyökere visszanyúlik az ókorba. A Római Birodalomban és Görögországban a sportversenyeken a győztes sportoló homlokára egy koszorút erősítettek. Az 1Kor 9,27–29 szerint ez sem maradáno, hanem múlandó. A Jel 4,4 említi, hogy a Jézus királyi széke előtt ülő huszonnégy vén fején a győzteseknek kijáró koszorú van. A Jak 1,12-ben a koszorú koronaként jelenik meg. Nem más ez, mint az élet koronája. „Légy hív mindhalálíg, és neked adom az életnek koronáját.” (Jel 2,10) Végezetre elte-tett nekem az igazság koronája, melyet megad nékem az Úr, ama napon, az Igaz Bíró. (2Tim 4,8)

A koszorú alapanyaga a fenyőág, vagy más zöld színű növény. A koszorú nyitott kö-zepére egy gyertyát helyeznek az első adventi vasárnapon. A meggyújtott, lángoló gyer-tya világa Jézusra utal, aki a világ Világossága. (Jn 8,12) Az egyes szám szimbolikus je-lentése az oszthatatlanságot fejezi ki. „En és az Atya egy vagyunk.” (Jn 10,30)

A második adventi vasárnapon már két gyertya világít a koszorú közepén. A két gyertya lángja már nagyobb világosságot áraszt. Utal a karácsonykor megjelenő Jézusra. A karácsonyfa égő gyertyái is Jézust, a Világ Világosságát jelzik. Szimbolikus jelentése a 2-es számnak, hogy ez a legkisebb csoport, közösség száma. A Lk 2,14 szerint a kará-csony az ég és a föld ünnepe.

Advent harmadik vasárnapján a három égő, világító gyertya a sokaságot szimbolizál-ja. Adventben vasárnapról vasárnapra a templomot látogatók száma növekszik. Az ároni áldás három ajándékot rejt magában. Először: Áldjon meg téged az Úr és őrizzen meg téged. Másodsor: Világosítsa meg az Úr az Ő országát te rajtad és könyörüljön rajtad. Harmadsor: Fordítsa az Úr az Ő orcáját te reád és adjon békességet neked. (4Móz 6,24–26) Az újszövetségi áldás is három ajándékot foglal magában. Az Úr Jézus Krisz-tusnak a kegyelme, az Isten szeretete és a Szentlélek közössége mindnyájatokkal. (2Kor 13,13)

A negyedik adventi vasárnapon a koszorú négy égő gyertyájának a fénye a teljesség-re, a beteljesedésre mutat. Megszületett a világ Megtartója. A négyes sorszám a világ négy égtáját jelképezi. Északon és délen, keleten és nyugaton készülnek a hívek a kará-csonyi isteni csodának, az Isten Fia testetöltésének, emberréleltelének ünnepére.

Örömteli szájjal szálljon az ének: Csillog, villog, már fenn ragyog, mit a látnok láta régen, fénylik, mint szép nap az égen. (99. ének) Ámen.

Az Istennek tetsző élet

Alapige: Zsidókhoz 11,5–6

Bibliaalvasás: 1Mózes 5,21–24

A zsoltáriró vallomása szerint az ember életének ideje hetven, vagy ha több, nyolcvan esztendő, és nagyobb része hiábavaló fáradság, és olyan gyorsan eltűnik, mintha repülne. Azt el kell ismernünk, hogy a fenti megállapítás, noha több mint 3000 éve fogalmazódott meg, még ma is helytálló. Ha valaki közülünk megéri a fent említett életkort, az elmúltakra visszatekintve óhatatlanul megfogalmazódik benne a zsoltáriró felismerése. Függetlenül annak tartalmától (bár ez semmiképpen sem közömbös), igaz az életünkre nézve, hogy az sebesen elillan, feltartóztathatatlanul halad a földi lét alkonya felé. Ennek tudatában hadd kérdezzem meg: a megállíthatatlan elmúlás örvényében mire vársz? Mi és ki határozza meg a mindennapjaidat? Tudod-e értelmes módon élni a még hátralévő napjaidat, vagy pedig a kétségbeesés uralkodik el rajtad? Miért fontos ez? Azért, mert a holnapra tekintő, onnan valamit, valakit váró reménység teszi értelmessé, elhordozhatóvá a márt, és általában a földi életet. Ha nincsen kitekintésünk a holnapra, ha nem nyílik meg előttünk a jövő, sőt az örökkévalóság horizontja, akkor minden teremtménynél szerencsétlenebbek vagyunk. Ezért fontos számunkra az adventi várakozás, amely nemcsak a következő naptári dátumhoz kötött karácsonyi ünnepre tekint, hanem arra az eljövételre, pontosabban arra a pillanatra összpontosít, amikor a felénk tartó Megváltóval szemtől szembe bizonyosan találkozunk. E találkozásnak a reménysége, várása ruházhatja fel életünket mindazzal, ami megtöri a lemondás, értelmetlenség, hiábavalóság igáját. Viszont e kilátásba helyezett, és minden bizonymal bekövetkező találkozásig mindannyiunknak itt kell élnünk és halnunk ezen a földön. A felolvasott igersz ehhez nyújt számunkra eligazítást, segítséget.

Énók nevének jelentése: felszentelés, felajánlás; kezdő; gyakorlott, tanult. Családos volt, fia született, viszonylag keveset élt – 365 évet. Jellemzése rövid: Istennel járt. Ennek következtében nem halt meg, hanem titokzatos módon elragadtatott, eltűnt. Az „Isten színe előtt járt” kifejezés később is az egy igaz Isten tiszteletét és az Istenbe vetett hitet jelenti. Nem tudjuk megmondani pontosan, mit ért a szerző azon, hogy „Isten elvitte”. Később ugyanezt olvassuk Illés prófétáról (2Kir 2,11). A Zsidókhoz írott levél szerzője már magyarázza a rövid híradást: hit által vitetett fel Énók, mert kedves volt Istennek.

Énókról keveset tudunk, viszont a nevéhez fűződő értékelés a Szentírás egyik kiemelkedő hőseként méltatja. Ezért is kaphatott helyet a hit hősei sorában a Zsidókhoz írott levél 11. részében. Mi teszi őt hőssé, győztessé? Az, amiről a Biblia beszél, tudniillik Énók az Istennel járt (kétszer fordul elő itt). Énók alakja azt igazolja, hogy az igaz Isten felismerése a bűn ellenére sem vált lehetetlenné, s mindig akadtak, akik visszatértek hozzá. Talán életkora, a 365 esztendő – az év napjainak száma – is utalás a lelki tökéletességre. Ez pedig azt jelenti, hogy Énók nem egyedül élte életét és ezért elköltözésekor sem maradt magára. Az Istennel való együttjárás jutalma volt a halál nélküli élet.

Az ember számára a legfőbb jó az élet. A földi lét legnagyobb problémája ebből adódóan éppen az, hogy mi módon nyerem meg ezt a legfőbb jót? Hogyan jutok az élet birtokába? A mindennapi tapasztalat, a földi, látható világ mulandósága és a halál maga felfokozza ezt a keresést.

Ha őszinték vagyunk, akkor el kell ismernünk, hogy önmagunkban képtelenek vagyunk az élet bebiztosítására. Még a kommunizmus ideje alatt történt: egyik édesapa éktelenül dühbe gurult, amikor megtudta, hogy a gyereke elment vallásórára. Fiának határozottan megtiltotta, hogy osztálytársaival ő is részt vegyen ezeken az alkalmakon. A lekipásztor felfigyelt a gyerek távolmaradására, és amikor találkozott az apukával, megkérdezte tőle, hogy miért nem jár a gyereke a vallásórára. A férfi magabiztosan azt válaszolta, hogy azért nem engedi fiát a templomba, mert ő jövőt akar biztosítani neki. Néhány hét múlva harangoznak, valaki meghalt. A lelkész megdöbbenve értesült, hogy az illető édesapa felakasztotta magát. A temetési igehirdetésen nem tudott hallgatni arról, ami kettejük között történt, majd a halott apa tehetetlen, mozdulatlan kezeire utalva mondta: jövőt akart a fiának, ezért eltiltatta fiát Istentől; mondjátok meg, hogy ezek a kezek hogyan is biztosíthatnak valakinek jövőt? Nincsen hatalmunk sem a magunk, sem szeretteink, vagy mások élete fölött. A bűn büntetése, a halál az élettől foszt meg. Ez a nyilvánvaló gyengeségünk készítet arra, hogy erőtelenségünkben segítségért kiáltunk és segítőt keressünk. Szükségünk van megtartásra, Megtartóra.

Kivel jársz együtt? Van-e valakid, akivel együtt haladsz az úton? Vagy talán egyedül vagy, magadra maradtál? Karácsonyra készülődünk, ünnepelni fogunk... ha lesz kivel. Készülődjünk, az ünnep pillanata eljön, legyünk készek az örvendezésre. Hogyan? Úgy, hogy teljes határozottsággal elfordulunk a magányos vándorlástól és társat fogadunk magunk melle, útítársat. Az adventi várakozás ezért nem lehet tétlen szemlélődés, vagy éppenséggel csodaváró horizontkémlés. Cselekedni kell, mégpedig az elfogadás örömeivel. Mert az, akire várunk, már eljött, elhozta az Atya felmentő üzenetét. Az, akire várunk, már itt van, mellénk szegődött és azt akarja, hogy meglássuk őt és maradjunk mellette. Krisztus a maga eljöveteléről, emberrélelének céljáról így vall: azért jöttem, hogy megkeressem, megtaláljam és megtartsam azt, ami elveszett. Ha magányodban elveszettnek érzed magad, akkor most éppen téged szólít meg Jézus, és biztosít arról, hogy ő teérted jött, hogy veled életed legyen. Az Ige hirdeti és ígéri ezt. A kérdés csak az, hogy elhiszed-e ezt? Magadra veszed-e Istennek irántad is kinyilvánított szeretetét? Mert úgy szerette Isten e világot, úgy szeretett téged, hogy az Ő egyszülött fiát adta érte, érted. De ez az ígéret folytatódik és arról beszél, amit Énók megélt: mégpedig hitt Istenben és vele járt. Mindannyiunk életében ezért fontossá válik ez a kérdés: hiszel-e abban az Istenben, aki emberré lett és a Golgotán magára vette bűneidet, hogy megszabadítson téged a bűneid büntetésétől, az örök kárhozattól? Hiszed-e ezt? Sokan lehet erre úgy válaszoltok, éppen azért, mert az életet sóvárogjátok, hogy hiszem. De én arra intelek, hogy ne mond ki ezt könnyelműen. A szavaknak súlya van, annak pedig, hogy hiszel Istenben nem csak annyit kell jelentenie, hogy tudsz róla. Az ördögök is tudnak Istenről és mégis ördögök maradnak! Hinni benne azt kell hogy jelentse, amit Énók esetében is jelentett: együtt jársz velem! Megbékéltél velem, követed őt és hálás vagy neki az életért. Krisztussal haladsz az úton, lényedet, szívedet egyre jobban áthatja az ő jelenléte és imárod Őt. Örömmel beszélsz róla, mint Szabadítóról másoknak is, életed a tanúság örömeiben telik. Énók látta Istent a hitével és vele járt. Énók nem valószínű, hogy tudott olvasni, nem voltak könyvei, nem is járt iskolába, nem látott autót és televíziót, még csak kerékpárt sem. A teremtés és kijelentés korai szakaszában élte életét. Egyszerű, nomád életformát mondhatott a magáénak. Számára a föld, a világ a közvetlen környezetét jelentette, arról is vajmi keveset tudhatott. De mindez nem tarthatta homályban, mert látta Istent; a kevéssel, ami az ő korában neki adatott, így élt: Istennel járt. A lét legfontosabb és legbőlcsebb döntését hozta meg: Istennel járt. Megragadta az életet! Ez pedig kedves volt Istennek.

A várakozás csak felületesen szemlélve tűnhet semmittevésnek, a hívő ember életében pedig éppenséggel a tevékenységnek a legigazibb, leghatékonyabb formája: a részesezés pillanata. Ami pedig teljességgel lehetetlen az odafordulás, megnyílás, kitárulkozás nélkül. Az adventi várakozásban a hívő ember odafordul Urához és karját, szívét kitérve magát az eljövendő számára felajánlja. Ez minden elindulás, együttjárás alfája. Erre hív most Urunk Énókot állítva elénk példaként. Járj velem és nem jársz rosszul. Oszd meg velem az utadat, legyen közös az utunk. Isten ezt akarja, ezért szólít meg most téged Krisztus szavával: kövess engem!

Énók keveset tudott a világról, és magáról Istenről is. Neki nem adatott meg a kijelentésnek az a mértéke, amit mi kaptunk. Számunkra Krisztusban megjelent ennek a teljessége. Isten szeretete, lénye felülmúlhatatlan módon jelent meg közöttünk. Miért? Azért, hogy kövessük Őt, hogy Vele legyünk az úton és biztonságosan haladjunk és bizonyosan megérkezzünk.

Énók nemcsak járt, hanem elragadtatott, azaz megérkezett, mert nyilvánvaló, hogy az elragadtatás ezt jelenti: Isten magához vette őt. Úgy tűnik, hogy ez szemben áll a halállal, pedig nem. Ugyanazt jelenti mint a meghalás, csupán más formában: egyik is, másik is azt jelzi, hogy nincs többé közöttünk úgy, ahogyan addig volt. Az átváltozás, mássáételezés két formája. Mégis az elragadtatás a kivételezés jele, jutalom. Minek a jutalma? A hité, azé a hité, amelyik itt ebben a világban nem a látás, ismerés, tapasztalás szerint jár, hanem odaadja magát, szívét az őt megszólító Isten követésére. A mélységes bizalom jutalma ez. Azé, aki a láthatatlanra, kikutathatatlanra meri bízni magát és követi azt, Aki szól hozzá és beváltja ígéreteit. A Szentírásban még Illésről olvassuk azt, hogy tüzes szekéren elragadtatott a mennybe. Majd később Jézus Krisztus emeltetett fel az Atya jobbára áldozócsüörtökön. A Szentírás így magyarázza Énók elragadtatását: „Mert felvitetése előtt biznyságot nyert afelől, hogy kedves volt Istennek.” Énók elragadtatása kivétel, akár a későbbiek során az Illésé, vagy a mi Urunké. Mi tudjuk, hogy előreláthatóan milyen vég vár ránk. A meghalás, mint szabály érvényes ránk nézve is. Viszont éppen az elragadtatottaknak a kivételes helyzete továbbit üzenetet: a Krisztusba vetett hit által kedvesek vagyunk Istenünknek, aki a mi esetünkben is hasonlóról gondoskodik, életet, örök életet ajándékozik az ő ígérete szerint még a halálunk ellenére is. („...hogy aki hisz Őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen”). Ezt a jövődőt, a soha el nem múló étellel nem lehet életbiztosító társaságoknál, nyugdíjpénztáraknál, vagy valahol más földi intézménynél megtalálni, hanem egyedül csak annál, aki magáról így vall: „Én vagyok az út, az igazság és az élet! Ha valaki énhozzám jön, semmiképpen ki nem vetem őt!” Hogyan lehetek kedves Isten előtt? Úgy, hogy hallom Krisztus hívását és hozzá menekülök, hogy Ő legyen számomra is az út, az igazság és az élet. Engedem valósággá lenni azt, amit az apostol magára nézve megfogalmazott: „Élek pedig többé nem én, hanem él bennem a Krisztus, amely életet pedig most testben élek, az Isten Fiában való hitben élem, aki szeretett engem és önmagát adta érettem.” (Gal 2,20) A legfőbb jót, az életet nyerte meg az, akiben hit által él a Krisztus.

Testvérem, kérjed te is Krisztus kegyelmét, hogy életet nyerjél itt és odaát. Ámen.

Karácsonyi prédikációk

Beke Boróka

Karatna

A fiúság ajándéka

Alapige: Galáta 4,4–5

Bibliolvasás: Jeremiás 31,31–34

A karácsonnyal kapcsolatos gondolatainknak egyik központi szava: ajándék. Néhány éves kisgyermekektől a végelgyengüléshez közeli öregekig mindenki reméli, hogy a karácsonyfa alatt ajándékok, kellemes meglepetések várják. Bár az ajándékok, az ünnepi külsőségek könnyen elfeledtetik velünk a karácsony lényegét. Nem szabad úgy gondolnunk Istenre, mintha Tőle távol állna az ajándékozás. Hiszen mindazt, amit Istentől mi magunk életünk folyamán kaptunk, ajándékként kaptuk, érdemtelenül, megfizethetetlenül, viszonzozhatatlanul.

A mai Igében Isten az ez évi karácsonyi ajándékát nyújtja át nekünk. Ahhoz, hogy átvehessük, és értékelhessük Isten ajándékát, három kérdést kell feltennünk, amelyekre aztán az Igében kell megkeresnünk a választ: mikor, ki által és mit kaptunk ajándékba?

1. Mikor?

Ez a kérdés Isten népének ajkáról történetének szinte minden pillanatában újból és újból elhangzott. Isten ígéreteinek hallatán általában az első szó nem a háláé volt, nem is a „mit tegyünk?“, hanem hogy mindaz, amit Isten ígért, mikor fog beteljesedni.

Isten évszázadokkal korábban megígérte, hogy elküldi az Ő népéhez a Messiást, az Ő Szolgáját, Szentjét, a Pásztort, más és más néven nevezi meg azt, akit mi Jézus Krisztusban ismerünk fel. Az ígérek, próféciaik szerint Isten küldötte üdvösséget hoz, betegek sebeit bekötözi, a könnyeket letöröli, a sírókat megvigasztalja, saját szenvedése árán mindenkit megszabadít a szenvedéstől. Az ószövetségi zsidóság minden tagja, aki valami miatt szenvedett, vagy bármilyen baja volt, bármivel elégedetlen volt, nagyon várta Isten ígéreteinek beteljesedését, abban a reményben, hogy ezzel az ő hétköznapi gondjai neki tetsző módon megoldódnak. Csakhogy Isten az ígérek beteljesedésének idejét nem mondta meg pontosan. „Abban az időben”, „azokban a napokban”, „az utolsó időkben” – ilyen időmeghatározásokat olvashatunk a próféciaik elején. És ezért újból és újból felvetődött a kérdés: mikor?

Ma, amikor Isten más ígéreteinek beteljesedését várjuk, ugyancsak gyakran tesszük fel ezt a kérdést. Advent idején a gyermekek számolgatják a napokat, de a várakozás izgalma a felnőttekre is átragad. Talán az elmúlt hetekben mindannyian tettünk fel ilyen kérdéseket: Mikor lesz végre az a megígért békeség? Mikor lesz vége ennek a sok bajnak, szenvedésnek, terrornak, aminek tanúi vagyunk? Mikor kapom meg végre én személyesen Isten ajándékait?

Mikor-jainkra az Ige válasza nagyon egyszerűen hangzik: akkor, amikor eljön az időnek teljessége. Jézus Krisztus is akkor született meg, amikor elérkezett annak az Istentől rendelt ideje. És így van ez minden isteni ígérettel. Valahányszor valaki pontos dátumot akart kicsikarni Istentől egy-egy próféciaival kapcsolatban, a válasz a figyelmet az időpontról elterelte a prófécia lényegére. És a mi kíváncsiskodó kérdéseinkre is az Ige válasza: nem a mikor a fontos, hanem az, hogy minden Isten akarata – ha tetszik,

elvégeztetése – szerint történik. Ha nagyon várjuk már a békétlenségnek, a bajoknak a végét, Isten azzal vigasztal bennünket: „Íme én tiveletek vagyok minden napon a világ végezetéig.” (Mt 28,20b)

Egyetlen szempontból mégis áldásos, ha figyelünk az időre. A relativitáselmélet megjelenése óta tudjuk, hogy ugyanazt a dolgot mindenki a saját helyzetéből adódóan másképpen éli meg. Így az órával, naptárral mérhető idő múlását is mindenki egyéni módon érzékeli. Az egyes ember életében is van az időnek kezdete és vége, van áldott és áldatlan, alkalmas és alkalmatlan idő, és kell hogy legyen egy másik időkategória is: – az Ige kifejezését használva – az idő teljessége. A világ számára az idő teljessége az a pillanat volt, amikor Jézus Krisztus kapcsolatba lépett a világgal. Ennek időpontján lehet vitatkozni, annyit tudunk, hogy nem pontosan az időszámításunk kezdetén történt, és nem valószínű, hogy éppen december 25-én, de a fontos az, hogy bekövetkezett. A mi egyéni életünkben is az a pillanat az idő teljessége, amikor kapcsolatba kerülünk Isten Fiával. És akkor joggal tesszük fel a kérdést – és bárcsak minél többen, minél komolyabban keresnénk a választ –: nekem mikor jön el az idő teljessége?

2. Ki által ajándékoz meg minket Isten?

Karácsony táján a gyermekeknek egyik legnagyobb kérdése: ki hozza a karácsonyfát, és az ajándékokat? Ki az az angyal, akinek még levelet is írtak, és aki el is vitte a levelet? És miért várnak mások „Jézuskát”, nem pedig az angyalt? És mi felnőttek, akik igazán felvilágosultaknak gondoljuk magunkat, ugyanilyen kérdéseket tennénk fel, ha kicsit őszintébbek lennénk: Ki is ez a Jézus? Mit ünnepeltek rajta, amikor még csöppnyi, rancos, magatehetetlen csecsemő volt, semmi csodát nem tudott tenni? És mi köze van Jézusnak a mi pénztafcánkat kiürítő, csillagszórós családi ünnepünkhöz?

Valójában ki is ez a Jézus Krisztus? Igénk olyan választ ad erre a kérdésre, amiben minden benne van, amit Krisztusról tudni kell: Ő Isten Fia, és ezzel egy időben asszonytól született ember. Ő az egyetlen olyan személy, aki Isten és ember. Olyan dolgot mondtam most, amit már a Jézus kortársai, majd az ősegyház tanítói, majd a későbbi teológusok sok ezerszer próbáltak megérteni és megértetni. Az első komoly összetűzéseket, vitákat ez a kérdés okozta: hogyan lehet Jézus Krisztus egyszerre Isten és ember. Voltak, akik azt mondták: Jézus inkább Isten volt, mint ember, mások szerint inkább ember, mint Isten. Bár kimerítő magyarázatot senki nem talált a kérdésre, az egyház a vitát az ötödik században lezárta. De Isten biztosan azért nem adott kimerítő magyarázatot Jézus isteni és emberi természetére, mert nem akarta, hogy ezt firtassuk. És ma sem tehetünk többet és hasznosabbat annál, mint ha megpróbáljuk megérteni, hogy mi hasznunk van abból, hogy Jézus Krisztus Isten, és mi abból, hogy ember.

A karácsonyi történetben nem könnyű meglátni azt, hogy Isten maga jött közel az emberhez. Pedig éppen ezért jelentős ünnepünk ez: arra emlékezünk, hogy Isten az ember segítségére sietett, belépett a földi világba, hogy azt, amit egyetlen ember sem képes elvégezni, azt Ő isteni hatalmával elvégezze. Isten már régen megelégedte az ember hűtlenségét, bűneit, elhatározta, hogy véget vet ennek, de ezt nem a teljes emberiség elpusztításával, hanem kegyelmesen, az emberiség büntől való megváltásával tette. Az Őszövetség idejében bebizonyosodott, hogy Isten népe hiába ismeri az Urának akarátát, parancsolatait, nem képes aszerint élni. Már az Őszövetségben hangot adott Isten annak, hogy életet akar, és nem halált, szeretetet és nem gyűlöletet, megbocsátást és nem bosszúállást. De a zsidók nem tudtak ennek eleget tenni, ezért Isten eljött maga, hogy megmutassa: milyen az őszinte alázat, együttérzés, vagyis hogy milyennek akar bennün-

ket látni Isten. Jézus Krisztus nem véletlenül mondja a Hegyi Beszédben: „Legyetek tökéletesek, miként a ti mennyei Atyátok is tökéletes.”

És ez a tökéletes Isten emberként született meg karácsonykor. Igenk ezt így fejezi ki: asszonytól lett, a törvény alatt lett. Annyira egy sorsot vállalt velünk Isten, hogy vállalta azt is, hogy kiszolgáltatót, erőtlén kiseddként kezdte a földi életét. Jézus is átélte azt, ahogy mi kisgyermekként szerettünk volna már nagyok lenni, mert a nagyok bántottak, megaláztak. Átélté, hogy mennyire tud fájni, ha az ember elesik és sebeket kap. Átélté, hogy mennyire magányos lehet az ember, akinek nincs, vagy akinek hátat fordított a családja. Átélté, hogy mit jelent aggódni beteg, vagy távolban levő hozzátartozóért. Átélté, hogy mennyire fájdalmas elveszíteni valakit, akihez ragaszkodott az ember. Átélté, hogy mit jelent, ha az ember munkáját, vagy éppen „főművét” senki sem becsüli semmire, sőt ócsárolja. Átélté a legteljesebb megaláztatást, és a testi szenvedést... És most itt felsorolhatnánk minden fájdalmat, vereséget, amiben életünk folyamán részünk volt, és minden elé odatehetnénk: Jézus ezt is átélte, kipróbálta. És ez igazi vigasztalást jelent minden nyomorúságban. Senki nem ismeri annyira gondjainkat, mint Isten, aki emberként maga is szenvedett.

A keresztyén egyház karácsonyi öröme ebből ered: örvendünk, hogy Isten többé nem megismerhetetlen, nem felfoghatatlan távolságból parancsolgat és ítélkezik, hanem köznénk jött, hogy velünk együttérezve, együttaladva segítsen az üdvösségre.

3. Mit kapunk ajándékba Istentől?

Az Ige szerint Isten végső célja, hogy bennünket fiaivá fogadjon. Igen, ahogy a hét-köznapi nyelvben használjuk ezt a kifejezést: örökbe fogad, adoptál bennünket Isten. Bennünket, akik nem vagyunk természet szerinti (vagy ahogy mi mondani szoktuk: vér szerinti) gyermekei, a saját gyermekével, Jézus Krisztussal egyenjogivá tesz. Eszerint azt az örökséget, amelynek egyedüli várományosa Jézus Krisztus, és ami nem más, mint az örök élet, Isten megosztja velünk is.

Pál apostol az Igenket megelőző versekben egy nagyon is evilági hasonlattal mutat rá arra, hogy mi a különbség a korábbi és a fiúsággal megajándékozott állapot között. A korábbi állapotot Pál a kiskorú örökös helyzetéhez hasonlítja. A kiskorú, habár szép reménység az élete, de valójában még semmi örömet nem leli benne, hiszen mások parancsainak kell hogy engedelmeskedjék. Vagyis törvények határozzák meg minden lépését, állandóan félnie kell, hogy ha áthágja valamelyik törvényt, büntetés vár rá. Néha pedig igyekszik egy-egy jutalmat kiérdemelni.

Igenk szerint annak, akinek még nem jött el az idők teljessége, még nem került kapcsolatba Jézus Krisztussal, annak az élete ilyen, mint a kiskorú örökösé. Nagyon jól jellemzi ez a leírás a Jézus korabeli zsidóságot. Az Istenhez való kapcsolatuk kimerült a törvényeskedésben. Nagyon érzékletes ez a magyar kifejezés, hogy a törvény alatt levők. Akár úgy is elképzelhetjük, mintha a törvény az emberek feje fölé kifeszített háló lenne, ami alól nem lehet kiszabadulni, még a szabad kilátást is zavarja.

De Isten nem akarja, hogy ilyen kiskorúak maradjunk, ezért a törvény gyámságából megvált, hogy a fiúságot ajándékozza nekünk. Mit jelent a fiúság? Akár azt is kérdezhetnénk, mit jelent egy szerető apának, anyának a gyermeke? Földi szülők gyermekének lenni is mekkora biztonságot jelent! Hiszen szüleink azok, akikre mindig lehet számítani, akik sosem csapnak be, akik mindig javunkat akarják, akik a legkorábban észreveszik a ránk leselkedő veszélyeket, akik útbaigazítanak minden nehéz helyzetben... De Isten gyermekének lenni, még ennél is nagyobb ajándék. Isten nemcsak figyelmeztet bennün-

ket a veszélyekre, hanem meg is véd azoktól. Isten nemcsak útbaigazít, hanem velünk van végig, az életünk minden napján. Isten nemcsak azokat a kérdéseinket ismeri, amelyeket elmondunk Neki, hanem azt is, ami a szívünk mélyén van. Isten szavai között nincs „üresjárat”, haszontalan beszéd, hanem az Igéje az élet minden helyzetében időszzerű, hasznos. És Istentől mindig azt kapjuk, amire a leginkább szükségünk van, mert Ő még nálunknál is jobban tudja, hogy mire van szükségünk. És a fiúság legnagyobb áldása is vár az örökké elölépett személyekre: az örök élet, az üdvösség ajándéka.

Ha még kérdés számunkra, hogy mikor, ki által és mivel ajándékoz meg bennünket Isten 2001. karácsonyán, akkor ez legyen az Ige válasza: Isten most, Jézus Krisztus által a fiúság ajándékát nyújtja nekünk. Fogadjuk el ezt az elképzelhetetlenül nagy, értékes ajándékot! Ámen.

Bustya Dezső
ny. lelkipásztor
Marosvásárhely

Karácsonyi örömforrás

Alapige: János 3,16
Bibliavásolás: Lukács 2,1–12

Kedves Testvéreim! Valamikor régen egy igen érdekes tükör került a kezembe. Egyik lapján sötét háttérben feliratként alapigénk állott: „Úgy szerette Isten e világot, hogy az Ő egyszülött Fiát adta, hogy valaki hisz Őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” Alatta pedig ez volt: „Akarod tudni, kit szeretett így Isten? Fordítsd meg!” A túlsó lap maga a tükör volt. Aki belenézett, láthatta, kit szeretett ennyire Isten.

Karácsony ünnepén tükörbe nézünk mindannyian. Alapigénk tükrében megláthatjuk a karácsonyi öröm forrását: az Atyaistennek felénk forduló nagy szeretetét. Mint ahogy a napba nem nézhetünk szabad szemmel, csak kormos üvegen keresztül, egyébként megvakulnánk, úgy az Atya szeretetét is csak tükörben szemlélhetjük ahhoz, hogy ez a látás áldásunkra váljék. Jertek hát, Szentlélek világosságánál tekintsünk bele ebbe a tükörbe. Hármaz üzenet drága ajándékának a fénye hull róla szegényes életünkbe.

I.

„Mert úgy szerette Isten e világot...” A szeretetnek van alanya és van tárgya. Előbb azt kérdezzük: ki az, aki szeret valakit, vagy valamit, utána pedig azt, hogy kit, vagy mit szeret az illető? A szeretet alanya Isten. A Teremtő, az Örökkévaló. Istennek nem egy tulajdonsága, hanem lényege a szeretet. János apostol és evangélista ragadja meg leginkább az Örökkévaló lényegét, amikor ezt mondja: „Az Isten szeretet; és aki a szeretetben marad, az Istenben marad és az Isten is őbenne.” (1Jn 4,16) A szeretet nem önmagunk felé, hanem szeretetünknek a tárgya felé irányuló érzés. Isten tökéletesen boldog lehetne önmagában is; az általa teremtett világ és emberek nélkül is. Nincsen ráutalva senkire és semmire. És mégis: Isten lényege a szeretet. Mint a naptól a fény, mint a rádiumból a gyógyító sugárzás, úgy árad Istenből a szeretet. Ha a nap egyszer kihunyna, többé nem volna nap a neve; ha egyszer úgy történnék, hogy Istenből többé nem áradna a szeretet, Ő nem volna többé Isten.

De még nagyobb ámulatba esünk, ha a szeretet tárgyát kérdezzük. Mit szeret Isten? A világot. Ezt a világot, amelyben élünk, s amelyről olyan sokszor elemlegetjük, hogy rossz. Valamikor Isten mindent jónak teremtett, gyönyörködött is művében. Aztán bejött

a világba az engedetlenség, a bűn, s ezáltal a világ megromlottá lett. Egyszer annyira megromlottá, megfertőzőtté lett, hogy egészen el kellett pusztulnia az özönvíz által.

Ki akarta, ki szerezte a világnak a szörnyű megromlását? Nem más, mint az ember. Az „ártatlanságban, valóságos igazságban és szentségben teremtett” ember. Az, akit Isten a maga képére és hasonlatosságára alkotott. Az embernek, az engedetlenség által megromlott embernek a bűne terjedt ki a világra. Mi fordítva szoktuk mondani: rossz a világ – és ezért nem lehetek jó. Úgy véljük, hogy a világ gonoszsága fertőzi meg az embert, holott ellenkezőleg: az ember bűne, romlottsága teszi tisztátalanná a világot, amelyben élünk.

Sokat beszélünk manapság a környezet szennyezéséről. Az ember a maga életberendezésével, iparával, ésszerűtlen gazdálkodásával szennyezi a földet, a vizet, a levegőt, s már-már a távoli világűr is. De nem a gázok, a lassan bomló vagy felbomlásra képtelen műanyagok szennyezik végveszélyesen a környezetünket, hanem a bűn. A bennünk levő gonoszság miatt kell elpusztulnia a világnak!

S a fenséges, csodálatos karácsonyi üzenet éppen ennek az általunk beszennyezett, tisztátalanná tett, megfertőzött világnak szól. Ez a bűnös világ az Isten szeretetének a tárgya. Ő nem elveszíteni, hanem megtartani akarja, mert szereti ezt a világot. Így ez nekünk nem sokat mond. Valahogy külön választjuk magunkat a „romlott” világtól, mintha mi jobbak volnánk, mint a világ. Testvérem, vedd hát kezedbe a tükröt! Győződj ezen az áldott karácsonyi ünnepen arról, hogy téged, személy szerint téged szeret Isten. Amit egykor, amaz első karácsonykor cselekedett, abban benne vagy te is, a világ minden emberével együtt. Ez a karácsonyi öröm örök forrása!

II.

Jó, jó, mondja erre a mi sokat csalódott, sokat tapasztalt, lehiggadt józan eszünk. Isten szereti a világot, szeret engem is, de mi a bizonyosság Isten szeretete mellett? Ha igazán szeret, miért nem vagyok gazdag, miért nincs jobb állásom, több fizetésem, nagyobb kényelmem? Ha szeret, hogy nézheti el azt, hogy beteg legyek, egyedül maradjak, gyászt hordozzak, szenvedjek? Hol van az Isten szeretetének a bizonyítéka?

Igénk a betlehemi jászolban pihenő Gyermeke felé mutat. Itt a felelet. Itt van a bizonyossága Isten szeretetének. Ő nem szóval szeret, se nem nyelvvél, hanem cselekedettel és valósággal: „...az Ő egyszülött Fiát adta...” Benne, a megszületett Gyermekekben, az emberi testben közénk jött Isten Fiában a legtöbbet ajándékozta nekünk, s legdrágább bizonyosságát adta szeretetének. Ha csak kenyeret, pénzt, földi dolgokat adna, de magunkra hagyna a lélek kínzó kérdéseivel való viaskodásainkban, mit érne mindez? Ha csak egészséget adna, jólétet adna, de benne hagyna a halálban, a megsemmisülésben – mit érne mindezzel? Ez a földi élet egykor lejár, mint a felhúzott óra, s valamikor azt sem fogják tudni, hogy egyszer mi is e földgolyón éltünk...

Isten az Ő irántunk való szeretetének bizonyosságát úgy mutatta meg, hogy a Betlehemben testté lett Isten Fiában az életet, az igazi Életet ajándékozta nekünk. Ha nem adta volna Jézust, benne maradtunk volna a lélek leggyötrőbb és halálra vivő betegségében, a bűnben és a kárhozatban. Mit érne pénzzel, jóléttel, kényelemmel, ha mindez csak néhány évig, évtizedig tart és utána nem is a halálé a végső szó, hanem bűneid miatt a rettentő büntetés: az örök kárhozat?

Isten a legdrágábbat adta érted. Adhatott volna angyalt az égből, ... s a szíved tele volna félelemmel, mint a betlehemi pásztorok szíve volt egykor. De azt adta, aki neki is a legdrágább, az Egyszülöttet, akiről maga tesz így bizonyosságot: az én szerelmes Fiam! S aki az Ő Egyszülöttjének nem kedvezett, hanem Őt mindnyájunkért odaadta, mi

módon ne ajándékozna vele együtt mindent minékünk? Tekintsünk ma lélekben a megszületett Gyermeke arcára, szelíd mosolyára, és lássuk meg ebben a tükörben Isten irántunk való nagy szeretetének bizonyosságát!

III.

Ám minden ajándéknak csak az veszi hasznát, aki hálás szívvel elfogadja és felhasználja azt. Igénk szerint Isten azért ajándékozta nekünk, a világnak az Ő szent Fiát, „...hogy valaki hiszen Őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen”. A drága, mennyből érkezett ajándék elfogadása hit által történik. Az ökölbe szorított kézbe semmit se lehet beletenni. Hitetlenséggel, megkeményedett szívvel ellene lehet állni Isten szeretetének. Mert Isten a mi akarattunktól függetlenül teremtett bennünket, üdvösségre jutni azonban a mi akarattunk nélkül lehetetlen. Hitetlenséggel, elfásult, közönyös lélekkel csak elveszni, elkárhozni lehet.

De Isten nem akarja, hogy a bűnös elvesszen, hanem azt, hogy megtérjen és éljen. Ezen az ünnepnapon ámulva tekintünk Istennek áldott karácsonyi ajándékára, s örvendünk az angyalok és pásztorok örömeivel, a bölcssek hálaadásával a testté lett Isten Fiának. Kérjük Isten Szentlelkét, erősítse meg hitünket, hogy általa elfogadhatjuk szeretetének drága bizonyosságát. Igéje hirdetésével ezt a hitet és örömet gerjesztette szívünkben; jertek, ünnepeljünk örömdádat hitünk megerősítésére, örömünk állandóvá tételére az Ő megterített szent asztalánál. Ámen.

Horváth Márta

Buza

Karácsony ajándéka

Alapige: 2Korinthus 8,9

Bibliaviasítás: Zsoltárok 103

Egyik legkedvesebb ünnepünk a karácsony. Várakozunk, tervezgetünk, készülünk. Az ünnep beköszöntekor azonban kezd kiderülni, hogy várakozásunk, tervünk miként teljesedett be. Örülünk-e igazán a Megtartó születésének, vagy túl fáradtak vagyunk, esetleg a gyerekek mégsem tudtak hazalátogatni és ezért a szomorúság költözött a szívekbe...

Karácsonykor a béke, az öröm kellene hogy sugározzon a tekintetekből, nem a csalódottság. Talán azért telnek el nyomtalanul ünnepeink, mert csak önmagunkkal vagyunk elfoglalva, és ha valami nem sikerül, teljes a kiábrándultságunk.

Pontosan erre hívja fel Pál apostol is a korinthusiak figyelmét: tekintsetek másokra is, a jeruzsálemi gyülekezetre, a szükségét szenvedőkre. Hiszen abban rejlik a gazdagság, az öröm, a szeretet állandó jelenléte, amikor felismerem a mi Urunk Jézus Krisztus jótéteményét. Ő a dicsőség gazdagságát felcserélte az emberi szegénységgel, hogy még véletlenül se mondhatjuk, hogy Ő nem tudja, milyen nehéz nekünk, embereknek: hiszen annyi mindennel szerettük volna megajándékozni szeretteinket, több finomságot tettünk volna az ünnepi asztalra, de a pénzihiány, a szegénység... Vállalta a szegénységet, a földi életet, megelőzve ezzel örökös kifogásainkat.

Közénk jött, hogy felkínálja gazdagságát. Közénk jött, hogy felcserélje azt a szegénységet, mely nem enged bennünket igazán felülkerekedni a múlt dolgok utáni esedezésből. Ez a gazdagság magába foglalja az önzetlen, feltételek nélküli segítőkészséget, szeretetet, meghitt örömet, békességet.

Egy édesanya arra lett figyelmes, hogy kislánya minden egyes alkalommal, amikor felöltözik, készül kimenni szánkózni, két pár kesztyűt vesz magához, egyet felhúz a kezére, a másikat a zsebébe teszi. Egy idő után megkérdezte gyermekét: minek a két pár kesztyű? A felelet hallatán nem tudta örülni-e előbb, vagy szégyenkezzen kérdése miatt, ugyanis kislánya csak annyit mondott: „Gondolnom kell azokra a játszótársaimra is, akiknek nincs egyáltalán kesztyűjük. Nem hagyhatom, hogy fázzanak!”

Valahogy ilyen gondoskodó együttérzésre lenne szükségünk, hiszen ilyen és ezekhez hasonló a maradandó gazdagság.

Pál apostol mondata határozott kijelentés: mert ismeritek jótéteményét, azt, hogy szegénnyé lett érettetek. Karácsonykor ezért kell arra gondolnunk, hogy a szeretetet, melyet ajándékba kaptunk, komolyan kell vennünk, ugyanis áldozat árán kaptuk. Isten elküldte megszüült Fiát, hogy megtartsa, segítsen, reménységünk legyen. Az a szeretet, öröm maradandó és nem múlik el az ünneppel, amelyért hajlandóak vagyunk áldozatot is hozni. Ezért költöztek szíveinkbe a bölcsek, a pásztorok, mert kisebb-nagyobb áldozatot hozva csak azzal törődtek, hogy láthassák a Messiást.

Az ige üzenete az, hogy részese lehetek annak a gazdagságnak, mely azt is magába foglalja, hogy a másik emberen segíthetek, a másíknak adhatok, a másik örömeiben osztozhatom.

Nagyon sok embertársunk, gyermek vagy felnőtt egyaránt gyűjt valamit: bélyeget, érméket, lepkéket. Ezeket nagy gonddal szokták rendezgetni, őrizgetni. Sokan azonban gondot, haragot, gyászt őrizgetnek. Ezen az ünnepen azt a lehetőséget kaptuk ajándékba a mennyei Atyától, hogy örülhetünk. Kezdjük el gyűjteni az örömet, ezt tette Pál apostol is, és úgy látszik szorgalmasan gyűjtögette: „Felettebb való az én örömem minden mi nyomorúságunk mellett.” (2Kor 7,4b) Lehet, hogy keresni kell, ám nem szabad elfelednünk, hogy a legnagyobb öröm az, hogy Isten gyermekei vagyunk.

Fogadjuk hát karácsonyi ajándékát, az örömet és a szeretetet, mely szegényes emberi életünket, ünnepünket gazdaggá, áldássá teszi a mi Urunk Jézus Krisztus jótéteményéért. Ámen.

Kállay M. Csaba

Kolozsvár–Kolozsmonostor

Realitások karácsonya

Alapige: Titus 2,11–12

Bibliailvasás: 1Péter 1,13–21

Minden vallásban van valami misztikus, irreális. Valami, ami érthetetlen, s ami rejtve marad az ember előtt. Sokak számára ez vonzó, mert így lehetőségük van a további kutatásra, annak a bizonyos ismeretlennek a feltárására. Mindig izgalmas feladatot jelent az az emberi próbálkozás, amely megkísérel mögéje látni mindannak, ami a felszín alá van rejtve.

A karácsonyban is van valami misztikus, rejtélyes. Gyermekeink, unokáink számára megfeythetetlen titoknak számít a karácsonyfa megjelenése a szobában, az alatta levő ajándékok eredete. „Angyal hozza” – mondogatjuk –, de az „angyal” kiléte szintén titok marad.

Az ember számára Isten kiléte jelentett ilyen nagy titkot. Kicsoda Isten, és milyen lehet? – tették fel oly sokan és oly sokszor a kérdést. Mennyivel könnyebb lenne hinni benne, ha ismernénk Őt. Emberi kísérletek ezrei próbálkoztak e titok felfedésével. Gyak-

ran hitték azt, hogy már-már sikerrel járt a megfejtés, aztán csalódnuk kellett. Elismer-tek vagy sem, kiderült, hogy lehetetlenre vállalkoztak. Semmi esélyünk sincs tehát?

Pál apostol arról beszél, hogy ez a kérdés megoldódott. Isten hozta a megoldást: „megjelent üdvözítő kegyelme minden embernek”. Arról beszél az apostol, hogy ha nekünk nem is sikerült feltörnünk e titok burkát, Isten segítségünkre sietett azzal, hogy maga rántotta le a leplet a titokról, melyet oly nagyon áhítottunk megismerni. Anyagi világunkból nekünk nem sikerült betörnünk, átjárót találunk Isten láthatatlan világába. Ezért, mindazt ami számunkra lényeges, Isten áthozza a láthatatlanból a láthatóba: megjelent közöttünk. Pál apostol nagyon pontosan fogalmaz: „Isten üdvözítő kegyelme” jelent meg. Nem külső személyleírást ad, ilyen nem is adhat Istenről senki, ő pedig tudja, hogy ezzel úgy sem mennénk semmire. Megfogalmazásában a mennyei Atya lényének legmélyebb, leglényesebb titkát tárja elénk. Isten megmentő, megtartó jóindulata lett nyilvánvalóvá.

Ennél a kérdésnél szeretnék megállani egy pillanatra, és érzékeltetni, hogy annyi és annyi ember miért marad meg a karácsony külsőségeinél. Az az érzésem, mintha többre vágyunk. Amikor a karácsonyi üzenetet így fogalmazzuk meg: eljött közénk Isten, nyilvánvalóvá lett, megmutatkozott irántunk való szeretete, kedvessége, jóindulata, akkor valami rendkívüli, hatalmas, világrengető eseményre számítunk. Olyasmire, mint amiről az Ószövetség tudósít, amikor Istennek a nép közötti megjelenéseit írja le: tűzre, füstre, földrengésre, a vizek kettéválására, és sorolhatnánk tovább. Az Isten megjelenésének mindig csodás kísérőjelenségei voltak. Az evangéliumok ehelyett arról tudósítanak, hogy egy kisgyermek született nekünk. Mi ebben a rendkívüli? – kérdezik sokan. Az, hogy Isten az ember számára nem filozófiai gondolat, magasztos eszme kíván lenni, akiről aztán könyvek oldalainak ezrein elmélkedhetünk. Reális hatalomként kíván jelen lenni az ember életében, hogy mindenben segítségünkre legyen.

Ezért beszél Pál apostol arról, hogy Isten megjelent üdvözítő kegyelme cselekvő kegyelem. Így fogalmaz: „tanít minket”. A kifejezés mögött ott kell látnunk azt a rabszolgát, aki annak idején a gyermeket kézen fogva kísérte, vezette az iskolába, majd onnan haza. Ő volt a pedagógus. Az a gyermek, akiben Isten üdvözítő kegyelme megjelent, vagyis Jézus Krisztus ugyanezt teszi velünk: kézenfog és vezet.

Úgy tűnik, mintha Krisztus vezetésének pedagógiai módszerei elhibáztak lennének. Mindig onnan húz vissza, ahová mi szinte ösztönszerűen igyekszünk. A kívánság nagy úr. A bűneset óta a világban se szeri, se száma mindannak, ami vonzza, csábítja az embert. Ha pedig a hit akadályt jelent kívánságaink elérésében, hát inkább lemondunk róla. Ezért a hitlenség legtöbb esetben ezt jelenti: ledöntik a tilalomfákat. Nem csoda, ha nagyon is ellenszenves számunkra, ha mindig azt prédikálják: ezt ne tedd, azt nem szabad. Ki figyel ma már arra az üzenetre, ami az Igében megszólal: tagadd meg a hitlenséget és a világi kívánságokat. A világ zászlajára tűzött jelszó sokkal vonzóbb: „valósítsd meg önmagad”. Mindegy, hogy hogyan, milyen módszerrel. Te vagy a fontos. Senki és semmi nem számít körülötted. Csakhogy ezt nem lehet Krisztus módszereivel elérni. Mértékletességgel, igaz és szent étellel itt nem megyünk semmire. Félre velük – hangzik a világ felhívása –, használd az erőd, az eszed. Ne engedd, hogy bábáskodjanak feletted. Ügyeskedj, csalj, lopj, tégy bármit, amit csak jónak látsz, és érvényesülni fogsz.

Már-már hajlamosak lennénk igazat adni ennek a véleménynek. Valóban csábító. Csakhogy a megjelent üdvözítő kegyelem felmutat számunkra egy olyan lényeges szempontot is, amit semmiképpen nem szabad figyelmen kívül hagynunk: *a célt*. Mi az Isten célja velünk? Az örök élet, az üdvösség. Oda kíván elvezetni valamennyiünket. Vessük most össze e két célt: az emberit, mely az önmegvalósításra törekszik az Istenével, aki az üdvösséget, a tökéletes boldogságot kínálja. A világ által felkínált célt csak úgy tudom

elérni, ha az Isten által felajánlottat elutasítom. Az elutasítás egyben azt is jelenti, hogy az élet helyett a halált, az üdvösség helyett a kárhozatot választottam. A kettő együtt nem megy!

Krisztus a leghelyesebb pedagógiai módszert választotta ahhoz a vezetéshez, mellyel bennünket az örök életre el akar juttatni. Kézenfog, és aki elfogadja a feléje kinyújtott kegyet, azt biztosan irányítja. Ha észreveszi, hogy a hitetlenség vagy a világ kívánságai veszélyeztetnek, hát erősebben fog és arrább húz, hogy elkerülhessük a bajt. Ha azt látja, hogy túlságosan megnőtt az önbizalmunk, megfogyatkozott a szerénységünk és az élet veszélyes területei felé vesszük lépteinket, megállít és kedvesen elmondja újra és újra, hogyan és miért kell mértékletesen, igazán és szentül élnünk. Mindez szép és jó. Mégis oly nehéz így élni. Miért? Próbáljuk meg egyszer, hogy ismeretlen szobában, bekötött szemmel engedjük magunkat vezetni egy megbízható személy által. Lépteink tétovák, bizonytalankodva követjük az illetőt. De aztán belejövünk. Már bátran megyünk, mert megszoktuk egy biztos kéz irányítását. Megjelent Isten üdvözítő kegyelme minden embernek. Ez ma a karácsonyi evangélium. Krisztus valóságosan jelen van az életünkben és vezet. Legyen bizalmunk bátran követni Őt. Ámen.

Visky János

Kolozsvár–Bulgária-telep

Hódolj a megszületett Krisztusnak!

Alapige: Máté 2,1–3

Bibliolvasás: Zsoltárok 33,1–22

Ez az ismerős karácsonyi történet nagyon pozitív tőltettel indul, de sajnos, nagyon véres valósággal zárul. Azzal kezdődik ez a rész, hogy megfellebbezhetetlenül rögzíti a Jézus születésének a tényét. Megszületett Jézus a júdeai Betlehemben, a Heródes király idejében. Ez olyan tény, amiről kétezer éve tud a világ. Sokan nem is tudnak azóta semmit kezdeni vele. Másoknak ez jelenti életük legnagyobb fordulópontját, amikor személyesen is átélik ezt a csodát, hogy megszületett már itt is, a mi időnkben is, a mi életünkben is. Ezért jelent ez a nagyon rövid evangéliumi tudósítás, hogy megszületett Jézus sok embernek nagy örömet. Erről szól minden karácsonyi ének és karácsonyi igehirdetés. Enélkül nem lenne keresztyén történelem, enélkül a nagyon fordulatossá esemény nélkül nem lett volna új időszámítás a történelemben, összeomolna a keresztyén kultúra, mit sem tudnánk azokról a csodálatos műalkotásokról, amelyek mind-mind e nagy történelmi pillanatot örökítették meg, amikor belépett Isten az emberi világba.

Különös örömhír ez: megszületett! Azóta nem kell a felhők mögött, valami elérhetetlen távolságban keresni Őt. Azóta nem kell csak sóvárogni reá, és soha el nem érni, hanem azóta már karnyújtásnyira itt van a mi közelünkben. Azóta érvényes az, amit Isten kimondott Jézus születésében, hogy szereti ezt a világot. Úgy szerette ezt a világot, hogy az Ő egyszerűlt Fiát ide küldte, ide adta ennek a világnak. Isten megajándékozta az embert egy kézzelfogható, szívbe zárható ajándékkal. Olyannal, ami nem hervad el, nem fogy el karácsony múltával. Olyan ajándékkal, Akiből élni lehet egy életen át, sőt, Aki által még örök élethez is lehet jutni.

Különös az a pontosság, amivel az emberiség történelmének ezt a legragyogóbb pillanatát rögzíti az evangélista. A júdeai Betlehemben egy istállóban született. Barlang-istállóról beszélnek a legtöbben az írásmagyarázók közül. Különös jelkép ez: a júdeai Betlehemben, és nem Jeruzsálemben. Nem az előkelő királyi trón közelében, hanem egy rég elfelejtett kisvárosban. Nem ott, ahol már van király, hanem ott, ahol még nincs király.

Ahol még Heródes uralkodik, Ő ott nem uralkodhat. Ott viszont, ahol a Kenyér Háza nevet hordozza egy kicsiny, szürke város, ott lesz valójában jelen az a mennyei kenyér, ami nélkül nem élhet ez a világ. Oda jött, ahol már csak a név hordozta magában a kenyeret, de az igazi kenyér, a tartós lelki táplálék, ami életet ad a világnak, jaj, de rég hiányzott már a mindenségből! Milyen rég nélkülözötte már az ember ezt a kenyeret! Nos ezért született meg Betlehemben, istállóban, hogy jelképezze: nélküle olyan szűk, sötét és mocskos ez az emberi világ, mint a betlehemi istálló. Azért jött ebbe a világba, hogy általa minden átváltozzon, ragyogóvá, tisztává, tágassá legyen minden.

A pontos helyszín megrajzolása után az evangélista időpontot is rögzít: Heródes király uralma idején. Heródesről tudjuk, hogy egy véres kezű uralkodó volt. A maga uralmát féltve, családjá legközelebbi tagjait is kiirtotta. Jézust is ki akarja irtatni, mert Jézus miatt veszélyben látja a maga királyságát. Heródes király ideje ilyen. A véres kezű földi hatalomhoz ragaszkodó, emberi múlandó dicsőségen csüngő ember uralma mindig ilyen. Mások vére árán megszilárdított uralom. S az ilyen uralom a Jézus érkezésére meginog. Ahogy Szabó Ferenc, egy mai, mélyen hívő, katolikus költő fogalmazza: „egy embriómoccanástól megremeg a kozmosz”. Milyen különös, hogy egy embriómoccanástól megremeg a mindenség. Jézus Krisztus parányi testben érkezésétől megriad az egész Jeruzsálem, az egész vezető réteg. Meghábordodik Heródes és vele az ő udvartartása. Mert a sötétség iszonyatos, visszataszító világbirodalma érzi, hogy itt van a veszete, amikor a világ világossága a Jézus személyében betoppan. Amikor elkezdi terjedni, ezt nem lehet megállítani.

Hiába rendeli ki katonáit, hiába irt ki sok gyermeket Betlehemben és környékén. Hiába feszül neki minden emberi indulat, hogy feltartóztassa e megszületett jézusi uralom terjedését. Lásd az őskeresztyének borzalmas üldözését, a középkor inkvizícióját, az ellenreformáció borzalmait, a francia hugenották lemészárlását Szt. Bertalan éjszakáján és még sok más üldözést a kommunista borzalmakig, mikor a keresztyéneket titokban irtották a börtönökben, azért, hogy megakadályozzák a világ világosságának a terjedését.

Heródes király uralma ma is tart, ez ugyanis a mindenkori gonosz uralmát jelképezi. Nem volt ez alkalmas kor Jézus megszületésére, és mégis megszületett. Mint ahogy nem volt alkalmas a Mózes születésének ideje sem, mert olyan fáraó uralkodott Egyiptomban, aki elrendelte a zsidó fiúgyermek megölését már a szülőszéken. Soha sem alkalmas a kor, az idő Jézus érkezésére. Ezért nem várja ki az „alkalmas időt”, hanem jön. Akkor is, mikor Heródes király ellene ágaskodik, akkor is, amikor a bennünk levő gonosz ellene mozdul, akkor is, amikor a kapernaumi zsinagógában Jézus legelső fellépésekor, egy gonosz lélektől megszállt emberben fölkiáltanak a démonok, tiltakozva Jézus jelenléte és közeledte ellen: Miért jöttél? Azért, hogy elpusztíts minket?

Igen, azóta sem szűnik meg Heródes tiltakozása a Jézus Krisztus jövetele ellen. Bennünk is így van ez, vagy akár egy család életében, a merev egyházi tradíciók homályában is ott van ez a heródesi tiltakozás: Miért jön Jézus? Azért, mert napkeleten vannak már olyan bölcsek, akik szeretnének elindulni felé, s már rég várják az Ő csillagának a megjelenését. Ma is vannak olyanok, akik megelégtették a bűn sötétségét, már vágynak kijutni a börtön homályából, és szeretnének találkozni e mennyből jött világossággal. Mert, amikor Jézus megszületett, napkeletről elindultak a bölcsek. Keletről jöttek. Arról a keletről, amelyik Izráel népe számára annyi borzalmat és olyan sok fájdalmas emléket hordoz. Kelet! Ott volt valamikor Asszíria, majd Babilon birodalma. E két nagy rettegett hatalom keleten, amelyik eljött egykor, hogy meghódította Jeruzsálemet. Most erről a keletről jönnek a bölcsek, a pogányok, a nem Izráel népéhez tartozók. Nem azért, hogy hódoltságát meg Jeruzsálemet, hanem azért, hogy hódoljanak meg Betlehem gyermeke, majd Jeruzsálem, a világ Ura, Jézus előtt. Keletről bölcsek jönnek Jézushoz. Akik Jézus-

hoz jönnek, mind bölcsek. S akik Jézushoz érkeznek, azok még bölcsőbbek lesznek. Nem véletlenül mondja a Példabeszédek könyve (9,10), hogy a bölcsesség kezdete az Úrnak félelme, és a szentnek az ismerete hoz igazi eszességet; az ad igazi értelmet. Aki felismeri az Ő nagyságát és elismeri az Ő királyi méltóságát, az az igazán bölcs ember. Ott kezdődik a bölcsesség, amikor már rádöbbenek arra, hogy nem én vagyok a király, hogy az énem uralmának itt a vége. Amikor hagyom, hogy az énem uralma véget érjen. Mert annyi kárt okozott már nekem, és annyi fájdalmat okozott a környezetemnek a krisztustalan énem uralma a maga önzésével, haragtartó természetével, irigykedéseivel, fősvénykedéseivel. Íme, ezért jövök bölcsek módjára, hogy hódoljak neki.

Ezért jöttek a keleti bölcsek is. Érdekes módon Jeruzsálemben kötöttek ki először. Vajon miért? Miért vezette őket a csillag Jeruzsálemen át Betlehembe? Miért nem kerültek ki Jeruzsálemet, Heródest? Azért, mert Heródesnek is meg kellett tudnia, hogy megszületett a királyok Királya, és az uraknak az Ura. Azért, hogy az Ő földi uralmát úgy gyakorolja, hogy ne felejtse el, van egy mennyei Úr is. Mert előbb-utóbb a démonok fejedelmének is tudomásul kell vennie, hogy Jézus Krisztus az Úr.

Micsoda karácsonyi örömhírhezők ezek a keleti bölcsek, akik nem olvastak ószövegségi tekercset, nem ismerték Mikeás próféciját, mégis megtudták, mert figyelték az égi jeleket. Figyelték Isten égi jelbe, csillagba írott égi üzenetét. Isten sokféleképpen tud üzenni, sokféle módon tudomásunkra tudja hozni, hogy Jézus Krisztus megszületett.

Megszületett a zsidók királya, mi láttuk az Ő csillagát keleten – mondják a bölcsek. Hol van hát? Látni akarjuk, hogy tisztességet tegyünk neki. Karácsonykor az őszintén Istent kereső ember ezzel a kérdéssel jön: Hol van Ő, látni akarom! Nem azért, hogy elpusztítsam, hanem azért, hogy igent mondjak neki és hódoljak előtte. Aki így jön karácsonykor a karácsony Urához, Jézus Krisztushoz, az nem fog háborogni többé. Aki nem így jön, az háborog tovább úgy, mint Heródes, és úgy mint Jeruzsálem vezető rétege Heródes körében. Mert mindig kétféle reakció van a Jézus érkezésére. Az egyik az, amelyik a Heródes és az ő környezetéből származik. Felháborodás: Kicsoda ez, aki bemerészkezik uralmi igényeivel az én uralmi területemre? A másik pedig az, amit a keleti bölcsek, fejedelmi emberek pogány létükre képviselnek: Jöttünk tisztességet tenni neki. Ráadásul hárman, együtt hozva fejedelmi ajándékaikat, aranyat, tömjént és mirhát. Igen, a Jézus Krisztushoz őszintén érkezők egyre többen vannak. Boldogok, akik felismerik a mellettük levőben: neki is ugyanaz a célja, mint nekem, ő is ugyanazt a mennyei királyt keresi, mint én, ő is ugyanúgy szeretne hódolni Neki, mint én. Íme, nem vagyok egyedül, többen vagyunk. Nem csak én hozok valamit Neki, a másik is hoz. Én aranyat hozok, a másik tömjént, a harmadik mirhát, nem számít, hogy különböző módon fejezzük ki hódolatunkat, a lényeg az, hogy hozzunk valamit. A lényeg az, hogy én se jöjyek üres kézzel. Én is tegyem oda a szívemet, én is adjam oda az időmet, én is tegyem oda a képességeimet, én is áldozzam oda az anyagiakat, ha kell. Kinek-kinek olyan módon történjék a tisztességteljes Jézus előtt, hogy az kedves legyen neki.

Azért jöttünk, hogy tisztességet tegyünk Neki. Íme, egy őszinte válasz arra a kérdésre, hogy miért jöttetek. Érdekes módon ezt egy vérengző királynak mondja meg a három keleti bölcs. Azért, hogy az ő jövetelüknek indokát ismerjék a Jézus-ellenesek is. Hadd tudja meg ez a világ, hogy én miért jövök Jézusnak hódolni a templomba, miért jövök imádkozni, miért megyek el egy-egy lelki testvéremhez, vagy miért gyűlünk össze többen, akár a hétköznapiokon is, hogy együtt hódoljunk Neki. Hadd tudja meg ez a világ, hogy mi miért ápoljuk a közösséget, s miért fogunk össze. Nem a világ ellen, hanem azért, hogy Neki tegyünk tisztességet. Azért jövünk, hogy a mi ajándékainkat Neki hozzuk el, nem a világ fejedelmének. Érdekes, nem Heródesnél hagyták az aranyat, tömjént és mirhát, hanem viszik a mocskos, sötét barlangistálló bűzös levegőjében rejtőző tehe-

tetlen gyermeknek. Mert a tehetetlen gyermekben is a hit szeme felismeri, hogy Ő az Úr. A hit látása mindig túllát a földi nagyságon, földi méltóságon, földi ragyogáson, a földi királyi hatalomnak a jelein, és észreveszi a parányi, zsenge isteni embrió moccanásában a mindenség hatalmas urának a kibontakozását. Észreveszi az Isten országának a kulcsát. Benne van abban a parányi gyermekben, Akiből kisarjad egy olyan uralom, amelyik örökkévaló lesz. Rendíthetetlen lesz, olyan lesz, amelyik évezredekén átível, és amelyik magához vonz embermilliókat, minden korból, minden nemzetből. Akkor is, amikor legalkalmatlanabb az idő, amikor a legjobban kegyetlenkedik és tombol Heródes, akkor is jönnek egyre többen. Bárcsak köztük lehetnék én is, és te is!

Ahol ez megtörténik, ott van igazi hódolás, ott van igazi istentisztelet, ott van igazi ünnep a karácsony napjaiban, a vasárnapokon és a hétköznapiokban egyaránt. Ámen.

Sinka István

Karácsonyi ének

Énekelni kéne karácsonyestére,
ráférne az ének sok híres legényre.
Verset énekelni, ellágyuló szájjal,
Jézus kis csöppségnek, s lóbálni lámpással.

Megajándékozni Boldogasszony-anyát
áhitattal, s kérni: mutassa kis fiát.
Mondókát mondani, ott állani elől,
s kérdezősködni mi új megváltónk felől.

S számára, hogy szíves üdvözetet hagyunk...
Egyszerű, nagy csizmás falusiak vagyunk.
Üdvözetet annak, aki megöletetett,
azonnal a drága, mihelyst megszületett.

Jézus kis urunknak lábainál megholt
szabadítónk, ki a szabadság lelke volt.
...Énekelni kéne karácsonyestére,
ráférne az ének sok híres legényre.

Esztenő utolsó vasárnapjára

Ferenczy Miklós

Kolozsvár–Pata utca

Serkenj fel, aki aluszol és támadj fel a halálból!

Alapige: Efézus 5,14

Bibliolvasás: Zsoltárok 105

Milyen sok sötét órát kell átélnünk támadásokon, szükségeken, nehézségeken, betegségeken vagy egyéb fájdalmas eseményeken keresztül. Ezeket tapasztalhattuk, tapasztalhatjuk saját vagy mások életében, de erőteljesebben érezhető ez az egyre sötétebbé váló világunkban. A jövőben pedig még nagyobb megpróbáltatások várhatók. Ennek a fényében kell bizonyosságot tennünk arról, hogy az apostoli figyelmeztetés „serkenj fel... támadj fel...” hogyan válhat erős támasszá, amelynek a segítségével győzelmesen mehelünk át a sötétségből a világosságra, a múltból a jövőbe, a halálból az életre.

Az apostoli figyelmeztetés bennünk kell hogy éljen, amikor visszatekintünk, de már kíméljük a jövőt is. Bennünk kell hogy éljen akkor is, amikor nehézség jön, vagy rossz hírt hallunk, vagy valamilyen fájdalmas esemény lép az életünkbe. Elbizonytalosodunk és a bennünk levő hitelenség miatt sok mindent nem látunk meg a magunk és még kevésbé a mások életében. Alvó tanítványok vagyunk, akik sokszor hosszú éveket aluszunk át. Pedig nincs semmi, ami megszégyenítőbb volna ránk, mint ez az alvás. Jézus nagypéntek előtt a Getsemáné-kertben gyötrődött, a tanítványok pedig újra és újra elalusznak. Hiányzik életükből a kitartás. Mindenkori képe és hú rajza ez az embernek. Ezzel ott vagyunk egy különös tény előtt. Az emberekre nincs hatással az, hogy Jézus meghalt értünk. Nem érzik ennek a halálnak izzó sugárzását, tüzesen égető és édesen gyógyító hatalmát. A világ olyan, mintha nem lett volna benne Krisztus és az emberek élete olyan, mintha nem halt volna meg érettünk Jézus. Nem arra gondolok, hogy az emberi történelem szövete, mintája, anyaga és lelki indítékai szerint egyáltalán nem különbözik, a világnak mindegy, hogy Krisztus előtt vagy után él, nem arra gondolok, hogy maga a keresztyénség mint világnézet és intézmény annyi harcnak, gyűlölködésnek volt kitéve és annyi bűn szövődött össze a történetével, mintha egy keleti önkényuralom terrorjáról lenne szó, amely összeroppant. Nem arról beszélek, hogy a világpolitikában, hadviselésben, békekötésekben mindaz, amit igazán keresztyén sajátosságnak kell neveznünk, amit maga a keresztyénség hozott létre a világban: jóakarat, szeretet, szolgálat, megbocsátás, hősies önfeláldozás, béke, egyszerűen láthatatlan jelenség, hanem arra gondolok, hogy a saját életemben mennyire nem jelent sokszor megrendülést, felriadást és változást az a tény, hogy Jézus értem halt meg a Golgotán, hogy legyőzve a halált, a velejáró félelmet, gyötrelmet, sötétséget – világosságot ajándékoz nekem és a világnak.

Esztenőket élünk le, így éltük le ezt az elmúlt évet is, felfelveljük gyermekeinket, részt veszünk unokáink konfirmációján, és mégis mélyen alszik lelkiismeretünk, mikor arról van szó, hogy Jézus szenvedéseiben mi is részt vegyünk. Ezért inkább vállaljuk a látszólagos alvást, mert így nem érzékeljük az életnek sokszor keménynek, elviselhetetlennek tűnő valóságát. Ez pedig azt jelenti, hogy nem drága nekem a magam vagy a mások üdvössége. Mélyen alszunk, amikor fel kellene riadnunk, mert ha nem, ez a lélek beszennyezi magát. Mikor igazságtalanság történik, ki kellene mondanunk, hogy elárultuk a Krisztus ügyét. Meg kellene rázni a lelkek ajtaját: „bredj fel... támadj fel...” – mert

egyszer csak jön a halál és te nem vagy készen. Mindezeket mégsem tesszük, mert a lelkünk alszik a Jézus közelében.

Alsunk Krisztus mellett. Vajon az, hogy a nyomorúság, az emberi gyűlölet, ellenségeskedés, háborúskodás ilyen nagyra nőtt, nem azért van-e, mert a keresztyén egyház alvó tanítványok egyháza? Vajon az, hogy annyi magyar reménység pusztul el a munkanélküliség, nemzeti gyűlölet, nyomorúság, állati sors miatt – nem azért van-e, mert a magyarság alvó keresztyének közössége? Vajon az, hogy annyi mindenben éveken keresztül megalkudtunk, vagy hogy elmenekültünk a feladatok elől, sok mindenbe beletörődtünk, a küzdelemről lemondtunk, sok mindenbe belefáradtunk és belefásultunk – nem azért van-e, mert az alvó lelkiismeret emberei vagyunk? Az a tény, hogy még mindig távol vagyunk Krisztustól és még mindig nyugtalan a szívünk, mert benne nem találtunk békességet, nem azért van-e, mert halhatatlan lelkünk alszik a Megváltó közelében?

Sokszor mi, az egyház alsunk, akiket Jézus a sokak közül hivatott el, akiket egész közel engedett magához, akiknek oly sokszor hirdette szeretetét, mindenekfölött való hatalmát, jóságát, megbocsátását, akiknek Péterrel együtt kellene bizonyosságot tenniük az élő Isten Fiáról. Nekünk mondja, akiknek ébresztőknek kellett volna lennünk – elaludtatok!

Alvó, álomba merült ébresztők vagyunk, akik elaludtunk a vártán, kihullott kezünk-ből a kürt, mert ellankadt térdekkel és lecsüggesztett kezekkel járunk. Nem vigyáztunk, nem voltunk éberek, elaludtunk őrhelyeinken! Ez pedig ítélet minden igehirdetőre, presbiterre, vezetőre, elöljáróra, családfőre, mindenkire, akire lelkeket bízott Isten. Ezért kell meghalljuk az igének a kegyelemmel teljes szavát: „serkenj fel, aki aluszol!”

A felébredés alatt nem kell valami egészen különös csodát értenünk, csak azt, amit a fogalom kifejez. Ráirányul a figyelmünk valami olyasmire, amit eddig nem vettünk észre – pedig egy egész esztendő áll mögöttünk –, amit eddig lehet hogy átaludtunk. Nem éreztük Jézus Krisztus világmegváltó, halált legyőző hatalmát, végtelen szeretetét. Csak felébredve eszmélhetünk rá olyan tényekre, amelyekkel eddig nem törődtünk. Nekünk közösséget kell vállalnunk a szenvedő Krisztussal, a bűneinkért meghalt Úrral, ahhoz, hogy el tudjuk magunktól taszítani mindazt, ami Őt ártatlanul, értünk a keresztre juttatta, hogy megláthassuk azt, amit Ő akar felragyogtatni előttünk.

Igen, ez az ébredés. Az ébredés egy új világ, egy új esztendő, a valódi világ felfedezése és az abba való beilleszkedés.

Az álomnak, az éjszakának gyötrő, értelmetlen, zavaros képei eltűnnek, minden eltűnik, ami miatt féltünk, aggódtunk, kiáltottunk, sírtunk, sikoltottunk. Napfény ömlik be életünkbe a világ Világosságától, Krisztustól. Új nap kezdődhet – az igazi élet. A félhomályos vagy éppenséggel sötét látomásnak vége van. Mostantól fogva az Élet Fejedelmére, a Feltámadott Úrra tekinthetsz.

Felragyog néked a Krisztus – ez az ígélet mindent megváltoztat. Megvigasztalódnak, békesség és bizalom tölt el. Visszapillantva életünk letűnt esztendéjére, csak dicsőíteni tudjuk Őt, aki minket egy csodálatos cél felé akar vezetni.

A győzelmes bizonyosság kell hogy felcsendüljön bennünk, mikor ismét megoldatlan problémák, feladatok állanak előttünk, mert Isten segítsége mindezek fölött áll és ezeken keresztül egy csodálatos célhoz fog vezetni Ő, „aki tegnap és ma és örökké ugyanaz”. (Zsid 13,8) Ha magunkat az Ő vezetésére, döntésére bizzuk, akkor nem akarunk mást, csak azt, amit Ő kigondolt a mi életünkre nézve, és amit meg akar láttatni velünk.

Minden nehéz és érthetetlennek tűnő helyzetünkben gondoljunk arra, hogy nem történhet velünk semmi más, csak az, amit Isten a mi életünkben megenged és ami javunkat szolgálja. Felszerkenve ezért kell ezen az úton mennünk esztendőről esztendőre, még akkor is, ha ez sokszor nagyon nehéznek tűnik.

Örömet szerezni Istennek, ez a mi feladatunk! Neki, aki annyi fájdalmat hordoz a gyűlölet, a gúny, a rágalmazás miatt. Nekünk kell megörvendeztetnünk. Mivel szerezhettünk Istennek örömet? Azzal, hogy a mi életünket teljesen Őreá bízjuk. Milyen csodálatos lehetőséget foglal ez magába, ha ezt őszintén megtesszük. Lehet nehéz szorongatás, veszedelem, fegyver, hitetlenség, csüggedés, kétségbeesés, bármi – akkor is Krisztushoz kiálthatunk: az Úr van ott: Te vagy az, Úr Jézus, az én feltámadott Uram!

A jövődőben, a nehézségek között is szerető Istenünkhöz imádkozhatunk, kérve Őt: Uram a te segítséged csodálatos, amivel dicsőséges céloddhoz vezetsz. Velünk nem történhet semmi más, csak az, amit Te előre elterveztél és ami a mi javunkat szolgálja. Ezt köszönjük Neked! Életünket a Te kezébe tesszük le. Továbbra is a Te gyermekeid akarunk lenni és Benned akarunk bízni, mert felragyog előttünk a Feltámadott Krisztusnak a szeretete. Ez által a hit és bizalom által akarunk örömet szerezni Neked. Ámen.

Őesztendő napjára

Gáspár György

Erdőszentgyörgy

Aron is megvegyétek az alkalmat

Alapige: Efézus 5,16–20

Van egy régi igazság, amely mindig újszerűleg hat, hogy a földön élő ember csak akkor ismeri meg valakinek vagy valaminek az értékét, amikor azt már elveszítette. A gyermek mindaddig, amíg szülei körülötte lehetnek, nem értékeli őket, csak temetésük után döbben rá igazán, hogy mit is veszített el bennük, mit jelentettek ők számára. Sok esetben mi is, akik itt vagyunk a templomban fájjaljuk, hogy egykoron nem hallgattuk meg figyelmeztetéseiket, tanácsaikat. Amíg fiatalok vagyunk gondtalanul pazaroljuk az időt, ha megvénytünk már nagyon megbecsülnénk, de lehet, hogy már késő. Amíg egészségesek vagyunk nem törődünk vele, de hogy milyen nagy ajándék volt számunkra az egészség, csak akkor értékeljük, ha már megbetegedtünk. Az a hely, ahol születünk és felnőtünk megszokottá válik, de ha távol kerülünk, már vonzóvá és értékessé lesz számunkra. Gondoljunk csak azokra, akik a történelem folyamán arra kényszerültek, hogy elhagyják szülőföldjüket. Bizonyos napok, helyek, személyek, amikre és akikre hosszú ideig jóformán nem is gondoltunk, egyszerre értékessé válnak számunkra.

Testvéreim! Most az őesztendő utolsó istentiszteletére gyűltünk össze. Talán egy kis sé nagyobb nosztalgiával indultunk el otthonról és érkezünk meg a templomba. Szívünket csöndes szomorúság keríti hatalmába, hiszen ismét eltelt egy év a mi életünkben és közelebb kerültünk földi utunk végéhez. Nem tudjuk, hogy még hány nap, év, évtized van hátra, mennyi ideig lehetünk még együtt családukkal és a nagy családdal, a gyülekezettel.

Miközben ezek a gondolatok foglalkoztatnak, megszólal az Ige és beszél nekünk azokról az alkalmakról, amelyeket elmulasztottunk és azokról az áldásokról, amelyekről elfelejtettünk.

Akkor, amikor Pál apostol ezeket a sorokat írja az efézusi gyülekezetnek, börtönben van, bilincsbe verve. Talán már megérezte halála közeledtét. Pál még ilyen körülmények között is tudja figyelmeztetni a gyülekezet tagjait: „Aron is megvegyétek az alkalmat.” Testvéreim, mi tudjuk, hogy az életben a legfontosabb dolgok egyike, az alkalom valami fontos dolognak a megtevésére. Milyen jó, hogy Isten, a mi mennyi Atyánk

mindannyiunk számára elhozza a jóságot, a szeretetet, a megértés drága alkalmait. Ha nem élünk ezekkel az alkalmakkal, akkor ezek nagy hirtelenséggel elétűnnek. Minden biztonnyal az elmúlt évben Isten felkínált sok-sok alkalmat, adott drága lehetőségeket. Éltél-e ezeknek az alkalmaknak valamelyikével, megragadtad-e a kellő időben vagy hagytad, hogy nyomtalanul eltűnjenek életedből? Minden nap találkoztál emberekkel, akikkel elbeszélgettél, akik várták, hogy szeretettel, megértéssel, segítőkészséggel hajolj le hozzájuk. Ha nem tetted, lehet, hogy az alkalom nem ismétlődik meg többé. Ha visszagondolsz az elmúlt évre, elmondhatod, hogy gazdag volt alkalmakban. Minden nap olvashattál volna legalább egy verset a Bibliából, imádkozhattál volna, gyermekeiddel, unokáiddal minden vasárnap eljöhettél volna a templomba. Itt vasárnapról vasárnapra, *alkalomról alkalomra* szólt az Ige, Isten Igéje. Hányszor nem jöttél el? Lehet, hogy legalább az egyik alkalommal éppen neked szólt volna az Ige, és megvigasztalódva, nagy-nagy örömmel térhettél volna vissza otthonodba. Ezt elmulasztottad és azóta szárnyszegetten jársz életed minden egyes napján.

Jegyezd meg testvérem, hogy az egész életed egy nagy alkalom. Isten kegyelme még nem fogyatkozott meg a te életedben. Amíg tart, addig megismerheted, megszeretheted és Vele élhetsz. Nemsokára üt az óra, a harangok megkondulnak és most, esztendő fordulásakor figyelmeztet: az alkalmakat ragadd meg, használd fel, amíg nem késő.

Az apostol azt mondja, hogy azért kell az Isten által felkínált alkalmakkal élnünk, mert a napok gonoszak. Minél gonoszabb a világ, annál inkább kötelességének érzi az apostol – és vele együtt mi is –, hogy minden alkalmat megragadjon annak érdekében, hogy bizonyosságot tegyen Istenről. Ezeket az alkalmakat „áron is meg kell vennünk”. Nemcsak a kínálózkodó alkalmakat kell megragadnunk, hanem minden áldozatot meg kell hoznunk azért, hogy Krisztushoz közel kerüljünk és Róla bizonyosságot tegyünk.

„Hálákat adván mindenkor mindenekért!”

Ez ige fényénél tekintsünk vissza a harmadik évezred első eltelt évére. Mennyei Atyánk megtartott és megáldott bennünket. Hálásak tudunk-e lenni ezen gondviselő szeretetéért? Nem úgy vagyunk-e, hogy a rosszul sikerült napoknak emlékét megőriztük, keserű szájjal szólunk róluk, de a jó, számunkra szeretetet hozó napokról megfeledkeztünk? Már az, hogy élünk, hogy itt lehetünk e gyülekezet közösségében, hogy a sok elmulasztott alkalom helyett adatik nekünk az újévben sok új alkalom, a jóra, a szépre, az Ő megismerésére, Istennek drága ajándéka. Nagyon könnyen elfelejtkezünk az áldásokról és még inkább az áldások Ajándékozójáról.

Lehet, hogy azok közé tartozol, akiknek az elmúlt év örömet hozott, aki gyermekét megkeresztelte, akinek gyermeke konfirmált, akinek gyermeke kérte és kapta Isten áldását az együttes életútra. Tudsz-e ezekért köszönetet mondani Istennek?

Lehet, hogy azok közé tartozol, akiknek az elmúlt év a bánat, a gyász éve volt, hiszen valamit elveszítettél életedből. Nélküle üres a ház és nagyon szomorú az életed. Te azt mondod, azok legyenek hálásak Istennek, akiket a baj elkerült, akiknek örömben és vigasságban volt részük. Pál azonban azt mondja „mindenkor mindenekért” adjatok hálákat. Nemcsak az örömért, hanem a bánatért is, nemcsak az egészségért, hanem a betegségért is, mert mindezeket Isten adta. Gondoljunk az istenfélő Jóbra, aki nyomorúsága mélypontján így kiált fel: „Ha már a jót elvettük Istentől, a rosszat nem vennők-e el?” (Jób 2,10)

Kedves Testvéreim! Legyen számunkra komoly ez az óévi istentisztelet és legyen figyelmeztetés az elhangzott Ige. Gondoljunk bűnbánó szívvel az elmulasztott alkalmakra és az elfelejtett áldásokra, s közben kérjük Istent, hogy kegyelmes kézzel és kinyújtott karral vezessen bennünket a rövidesen reánk köszöntő új esztendőben. Ámen.

Újesztendő napjára

Gödri Miklós Szabolcs

Kálnok

A hit jutalma

Alapige: Dániel 2,20–22

Bibliolvasás: 2Mózes 17,1–7

Míg a bibliolvasáskor arról hallottunk, hogy a vándorló Izráel népe kételkedve kérdezi Mózesztől: Vajon köztünk van-e Isten vagy nincsen? – addig Dániel örömmel ad hátlat, mert érzi, Isten ott van mellette. Azért tud ilyen őszinte örömmel imádkozni, mert észrevette: nem hiába bízott Istenében. Nem maradt szegyenben.

Most próbáljuk meg Istenünk újévi üzenetét úgy hallgatni, hogy a kételkedés helyett bizalommal forduljunk hozzá. Így mi sem fogunk szegyenben maradni, amikor Rábízzuk magunkat és azokat, akiket szeretünk.

Mielőtt Dániel elmondaná ezt a mély hitvallását, a királyi udvarban, ahol él, valami szokatlan dolog történik. A király egy nyugtalanító álmot lát. Senki nem tudja megfejteni. Haragiában minden álomfejtőt, írástudót, bölcslet ki akar végeztetni. A király dühe Dánielt és barátait is érintette volna. Nagyon idegesítette az ország urát, hogy vannak olyan titkok, amelyeket nem ért. A király egyik főembere hajtáná végre a parancsot. Dániel tőle tudja meg a szörnyű parancs okát: nincs aki megfejtse a király álmát. Ő barátai-val együtt tudja, vannak olyan mély dolgok, titkok, amiket az ember pusztán a saját értelmére támaszkodva soha nem érthet meg. Ezért a minden titkok Urához fordul, hogy segítsen neki megfejteni a király álmát.

Isten Dánielnek megmutatja a király álmát. Ezért kiált fel örömmel az ifjú Dániel: „Áldott legyen az Istennek neve örökkön örökké: mert övé a bölcsesség és az erő... Ő jelenti meg a mély és elrejtett dolgokat, tudja mi van a sötétségben, és világosság lakozik vele.” (20.22) Mielőtt választ kapott volna az imádságára, nehéz helyzetben volt. Ennek ellenére Dánielben a legcsekélyebb kétség sem volt afelől, hogy Isten megadja a megoldást ebben a nehéz helyzetben.

Ennek az évnak a kezdetén, miközben minden elképzelhető jót kívánunk egymásnak, már kérdezzük is magunktól: vajon mit hoz ez az év? Mi fog megváltozni bennem, körülöttem? Mi ér majd engem? Hová alakul ez a világ? Milyen váratlan fordulatokkal kell szembenéznem? Nem tudjuk. Bizonytalanul állunk a kérdéseink előtt és választ várunk. Az természetes, hogy foglalkoztatnak ezek a kérdések. Az előttünk álló időről, az életünkről, mások életéről szeretnénk valami biztosat tudni, amibe kapaszkodhatunk, amiért érdemes tervezni, áldozni.

A mi Urunk azért szól hozzánk, hogy a kételkedés és kicsinyhitőség helyett bizakodással és reménységgel induljunk ennek az évnak. Ő azt szeretné, hogy megnyugtasson, biztonságot adjon. Ezért már most, az év elején meghalljuk a választ a kérdéseinkre Dániel könyvéből.

I.

Azt mondja a mai Igénk: Ő változtatja meg az időket, az időknek részeit, dönt királyokat és tesz királyokat, Ő ad bölcsességet a bölcseneknek. (21. v.)

Előttünk áll 365 nap, egy hosszú idő, és benne időszakok, nappalok, éjszakák. Isten a napnak a töredékét is felhasználhatja, hogy a rosszat a javunkra fordítsa, vagy hogy vilá-

gosságot támasszon a gondolatainkban. Ő a kezében tartja az évet minden töredékével, azt az időszakot is, amikor csak egy rövid ideig fordulunk feléje. Erre Ő örömmel emlékezik. De azt az órát is feljegyzi, amikor elfelejtjük, nem látjuk Őt a fáradtság, megterhelés miatt. A szellemi és a testi munkába belefáradunk. Erőnket a várható és váratlan fordulatok fogják próbára tenni, amikor nem tudunk majd sem Istenre, sem emberre figyelni. Lesz ilyen ebben az évben is. De ezt az időszakot, azt a napot, ezeket az órákat Ő változtathatja meg, Ő emelhet fel újra, Ő adhat új erőt továbblépni, Ő adhat éneket a szánkba. Ő segíthet abban is, hogy amit elrontottunk, ne építsük fel újra, hogy tanuljunk a hibáinkból.

Amikor azt kérdezzük, mit hoz ez az év, válaszra várva *figyeljünk*. Figyeljünk először a mi Atyánkra, *utána* pedig arra, ami körülöttünk történik. Figyeljünk és megértjük, nincs okunk a félelemre, a nyugtalan kérdésekre addig, amíg olyan Istenünk van, aki maga nem változik, aki a mi időnket is a kezében tartja. Ez adjon biztatást és erőt nekünk.

Valamennyire megnyugszunk, de máris bennünk van egy másik kérdés: hova alakul ez a világ? Híreket nézünk, a lelkünk nyugtalan lesz, még mindig félünk. Istenünk szavára megnyugszunk, de ha látjuk mi történik ebben a világban, máris nyugtalanokodunk. Embertelen tettek rázzák meg a világot, a múlt évet, az eltelt évszázadot. Vezetők váltják egymást mindegyre. Amikor Dániel könyvéből azt olvassuk: Ő dönt királyokat és tesz királyokat, ez azt jelenti, Ő az ura a politikai változásoknak, a történelemnek. Amikor egy országnak vagy egy közösségnek a vezetője (országelnök, polgármester) hatalomra jut, a legtöbbször nem tudja, hogy ő hatalom alá vetett ember. Pál apostol azt mondja, nincs hatalom másától, csak Istentől (Róm 13,1).

Ha ez a hatalom istentisztelő, Isten országa könnyebben terjed. Amennyiben ember-telen, az Ő egyháza megrostálódik és különös módon megerősödik. Dániel fiatalként ismeri fel, hogy a történelem minden fonákságával és győzelmével Isten kezében van. Ha megadatik nekünk az a látás, ami Dánielnek, akkor nem kell tartanunk semmilyen változtatástól, „mert aki Benne bízik és remél, az mindörökké véle él” (új ének 399,4), akár embertelen uralkodók ideje jöjjön, akár emberségeseké.

II.

Ezekben az Igékben Dániel nemcsak annak örvend, hogy Isten az idő és a történelem eseményei fölött is Úr. Örömmel ismeri fel: Ő a bölcsesség, az erő, Ő jelenti meg a mély és elrejtett dolgokat. (20.22)

Annak az udvarnak a királya, ahol Dániel élt, álmot látott. Isten üzenete volt abban. A király elmondta az álmát a bölcseneknek, jósoknak. De mivel nem értették, spekulálni kezdtek, halasztást kértek a megfejtésre. Ezen látott át a király, amikor a megöletésüket rendelte el. Nem ismerték ezt az Istent, és nem értették, mi ezzel az álommal a célja. Ezért nem is tudhatták meg soha Isten gondolatának a mélységét és az Ő rejtett dolgait.

Lehet, azt kérdezi valaki közületek, milyen bölcsességről van itt szó. Ennek a bölcsességnek a kezdete Istennek a félelme. Bölcs lehet bárki, aki ismeri az Atya, Fiú, Szent Lélek Istent, látja a munkáját és megéri azt. Így bölcsőbb lehet egy gyermek, mint egy felnőtt, egy ifjú, mint egy öreg. Bölcsőbb lehet egy munkás, mint a felettese.

Bölcsnek lenni azt is jelentheti, ha valaki megfontolt, előrelátó, józan, különbséget tud tenni jó és rossz között.

A Szentírás az emberi életet gyakran hasonlítja úthoz, melyen járunk. Erről az útról könnyen le lehet térti. Ez az életút egyszer elérkezik a végpontjához, és aki nem volt elég bölcs, csak a végén tudja meg, hogy rossz úton járt.

Dániel és a mi Istenünk útravalót akar adni nekünk erre az évre: az Ő bölcsességét és az erejét. A bölcsességet, hogy ismerjük meg Őt, hogy rendszeresen keressük Őt, és hogy megfontoltan, Isten terveivel megegyezően tervezzük a magunk útját, hogy tudjuk végigjárni azt.

III.

Hosszú út áll előttünk az életünk végéig. Ebben az évben bármikor megkérdezhetjük Őt: jó úton járok-e? Bármilyen napon kérhetem az irgalmát: fogadjon vissza. Kérhetem a vezetését: vezessen tovább. Kérhetem az erejét és a bölcsességét, mert szükségem lesz mindkettőre.

Ezen az istentiszteleten elkezdjük vagy folytatjuk a párbeszédet Vele, aki nem változik, akinél a változásnak árnyéka sincs, mert ugyanaz ma is, mint Dániel idejében. Ha tovább akartok beszélni Vele, ha megtudjátok köszönni az irgalmát, a segítségét, és a kérdéseitekre Tőle vártok választ, akkor nektek is megjelenti azokat a mély és elrejtett dolgokat, melyeket csak az övéi előtt nyit meg.

Ennek az évnek az első napján erősítsen meg minket a mi Urunk abban a hitben, hogy a bölcsességét és az erejét nemcsak bibliai embereknek adja. A titkait nemcsak Dániel, a próféták, az apostolok előtt fedi fel. Bárki lehet ilyen kivételezett ember. Bárki közülünk, aki úgy akar újat kezdeni, új napot, új évet, hogy közeledni próbál a bölcs és erős Istenhez. Te is lehetsz ilyen kivételezett ember! Vele járj szüntelen! Így lesz sikeres számodra ez az új esztendő! Ámen.

Müller Dezső

Jöjj Krisztusom

(Karácsonyi vers)

Jöjj Krisztusom égi fénynek
bűn-mélységben reménységnek
seb-tengerben gyógyítónak
s közöny-árban javítónak

Jöjj Krisztusom nagy királynak
megtört szívek reád várnak
hogy a nyomort megszüntessed
s a könnyeket eltöröljed

Jöjj Krisztusom hű barátnek
zord világban igazságnak
te légy a kegyelem méze
elesettek menedéke

S jöjj Krisztusom Megváltónak
mert elapadt varázsa a jónak
nincs aki bennünket neveljen
s a mennyország felé tereljen

De ha eljössz valahára
s betölt minket fényed árja
addig marad kincstünk a béke
míg országodnak nem lesz vége.

A Genezáret partján

Otthonod

Más, mint a szoba. Az otthonnak lelke van. Nem a szobában, nem az udvarban, nem a házban, hanem benned. Otthontalan csupán az lehet, aki magában otthont teremteni nem tudott. Az otthont a kedélyek zenéje tölti be. Az otthon muzsikája az ott élők szívéből zendül fel.

Az otthon teljes varázsát egymagad megteremteni nem tudod. Elárulom a titkát.

Miután elköltöztem szüleimtől, új otthont teremtettem magam. De ez az új akkor lett *igazi otthonom*, amikor apám, anyám eljöttek és *jelen* voltak. Ültek székesen, aludtak ágyamon, asztalomnál ettek. Utána elmentek. Ott maradtak mégis. Személyük varázsa otthonom muzsikájának új dallam lett.

Vannak barátaim, vannak, akiket szeretek. Hívom őket, legyenek *jelen*. Üljenek székesen, egyenek tányéromból, nézzék meg kertem fáit. Elmennek. Énjük zenéje otthonom muzsikájában bent marad. Hallom. A szívemmel. Így az otthon igazán otthonom.

És a tied?

Ha szíved zárt, üres maradsz, árván magaddal, magad sem találsz. Legyen nyitott otthonod azoknak, akiket szeretsz. Legyenek jelen. Legalább egyszer. Énekeljen szívéük otthonod zenéjébe.

Otthonodban – meglásd – veled lakik az öröm.

Mondd: szeretlek!

Ismered a szót. Szívesen hallod. Mondod-e elégszer? Hányszor? Annyiszor mondjad naponta, ahányszor hallani jól esne.

Mondd: szeretlek! Amikor lélegzel, oxigénnel telik meg tüdőd. Mondd: szeretlek! Szíved megtelik örömmel. Mondd, mondd, mondd, szeretlek, szeretlek, szeretlek. Mondjad anyának, apának, gyermeknek, barátnak, szerelmednek, mondd: szeretlek.

Ha nincs senki, akinek mondjad, akkor mondd a virágnak, amikor locsolod. Mondd a kutyusnak, amikor enni adsz neki. Figyeld, nem érti, de megérzi a szó varázsát az állat is. Szeretlek.

Öröm, ha hallod. Öröm, ha vallod. Szeretlek. Megunni nem lehet. Ha ezerszer mondd, ezer íze van. Más-más öröm. Attól függ, ki mondja, attól függ, kinek vallod. Szeretlek.

Múlhat egyetlen napod öröm nélkül? Szeretlek – mert olvasod soraimat. Így ismeretlenül. Érzem ízét az örömnél. Érezd te is. Mondd nekem, ismeretlenül: szeretlek.

Ha találkozunk, talán egymásra ismerünk.
Mondjuk, mondjad, mondjam: szeretlek.
S szavaink tűzként gyűjtják fel az örömet.

(Mácz István *Örülj velem* c. könyvéből.)

Alkalmi prédikációk

Ifjúsági bibliaóra

Móra László Tibor

Kajántó

Példaadó élet

Alapige: 1Timóteus 4,12

A sorozat utolsó témájához érkezünk. A tizenkét bibliaóra alatt, aminek a témáját ti választottátok meg, megpróbáltam a beszélgetéseket egy cél felé terelni. Mi az, ami rossz ebben a világban, amit lehetőleg el kell kerülni, valamint hogy mi kell hogy fontos legyen a fiatalok életében, hogyan tudnak megmaradni annál a fogadalomnál, amit konfirmálásuk alkalmával elmondtak.

Ahhoz, hogy megértsük a mai igét, előbb tudnunk kell valamit a levél címzettjéről. Ki volt tulajdonképpen ez a Timóteus, akinek Pál két levelet is ír? A levélben arról tudósít az apostol, hogy ez az ifjú az ő fiatal munkatársa, aki egy gyülekezetben szolgál. Nagyon közeli, lelki kapcsolatban vannak egymással (igaz fiam a hitben – 1Tim 1,2, szeretett fiam – 2Tim 1,2). Az ApCsel-ből és a többi páli levélből szintén megtudunk egy pár dolgot Timóteus életéről. Félig görög, félig zsidó származású keresztyén, aki Lisztrából származik. (ApCsel 16,1) Pálhoz annak második missziói útja során csatlakozik Silással együtt. (ApCsel 17,14 s köv.) Később Tesszalonikában (1Thessz 3,2), Korinthusban (1Kor 4,17), Filippiben (Fil 2,19 s köv.) szolgál. Felelős pozíciót tölt be a kis-ázsiai gyülekezetekben, mert felvigyázókat, presbitereket választ és egyházfegyelmi kérdésekben dönt. (1Tim 3) A Zsid 13,22 szerint fogságban volt ő is, de megszabadult.

Amint látjuk a Szentírásból, egy ifjúról van szó, aki teljes életét az ige szolgálatának szenteli, nem azt nézi, hogy fiatal, nem azt, hogy nehéz-e a munka, hogy veszélyekkel kell szembenéznie, hanem vállalja a mindenkor keresztyén ember kötelességét: „hirdesd az igét alkalmas és alkalmatlan időben!”

Mit mond a mai ige, milyen kell legyen egy mai Timóteus? Az elmúlt alkalommal azt mondtam, ahogy a só és mécses mivolt meg kell hogy jelenjen a életben. Ez tulajdonképpen a mai ige szerint a példaadó életet jelenti. Példaképpé kell válnunk abban a közösségben, ahol vagyunk, ahol szolgálunk, legyen az egy gyülekezet, egy ifjúsági kör, egy iskolai vagy munkahelyi közösség. Az eredeti szöveg képmást mond. Tulajdonképpen „le kell másolni” mindazt az életbe, amiről Jézus tanított. És itt konkrétan meg van írva, hogy ennek miből kell állania.

Beszéd. Népünk sajnos arról is híres, hogy rettentően tud káromkodni. Elszörnyed az ember, ha egy-egy iskola mellett elmegy, és az elemista gyerekek beszédét hallja, nem beszélve a tizenévesekről. Milyen legyen a ti beszédetek? Jézus azt mondja, hogy az igen igen, a nem nem legyen. (Mt 5,37) Az adott szónak mindig adott szóként kell előtűnk állnia. Szintén Jézus mondotta, hogy az ember ne esküdjön fölöslegesen. (Mt 5,33–36) A Bibliából tudjuk, hogy minden bűn megbocsáttatik, csak a Szentlélek ellen elkövetett bűn nem. (Mt 12,31 és Mk 3,28) Tulajdonképpen ehhez kell a mi életünket alakítanunk.

Magaviselet. Sokszor azok „a menők” a fiatalok körében, akik cselekedeteikkel kitűnnek a többiek közül. Olyan magatartási formákat vesznek fel, amelyek megbotrán-

koztatóak. Talán ezzel lázadni akarnak a mai világ ellen? A viselkedésseddel nem tudsz lázadni, és nem tudod megváltoztatni a világot. Sőt, ha te is „együtt üvöltesz a farkasokkal”, akkor sokra nem tudsz menni. Mit lehet tenni? Keresztyén egyéniséggé kell válnod. Meg kell mutatnod a világnak, hogy te hited által más vagy. Oda tudod tartani a másik orcádat is, el tudsz menni a második mérföldre is, nem megalázkodva a világ előtt, hanem felmutatva a felebaráti szeretetet. (Mt 5,39–48)

Szeretet. Ez egy másik fontos dolog a fiatalság életében. Nagyon gyakran a szeretet alatt a szerelmet és a nemiséget értik. A szeretet azonban egy teljesen más dolog. Itt a szolgáló szeretetről van szó. Nem én vagyok a fontos, nem én állok a középpontban, hanem a másik személy, akire a szeretetem irányul. Tulajdonképpen nagyon egyszerűen megfogalmazva itt arról van szó, hogy szolgáló, önzetlen szeretetteddel nyerd meg a másik embert Krisztusnak.

Hit. Sokszor vannak olyan személyek, akik követésre méltó életet élnek, de hit nélkül. Ilyen példákat biztos, hogy fel tudtok sorolni. A keresztyén fiatalok azonban nem csak egy ilyen külsőleg tiszta életet kell hogy éljenek, hanem belsőleg is tisztának kell lenniük, vagyis ott kell hogy égjen az a mustármagnyi hit a szívében, amely bármilyen kicsi, mégis csodákra képes. Ez tulajdonképpen fegyverzet az ifjú életében. Meg tudja védeni magát azoktól a káros hatásoktól, amelyek beszennyezhetnék életét.

Tisztaság. Elsősorban lelki tisztaságról van szó! Bűntől, rossztól való tisztaságról. De lehet és kell beszélni, ha most nem, akkor egy más alkalommal más fajta tisztaságról is. Például arról, hogy valaki tiszta, mert nem él kábítószerrel. Ki teheti tisztává az embert? Isten megmos, megtisztít, ahogy Malakiás próféta mondja (Isten eljövetele olyan, mint a ruhamosók lúgja és az ötvösök tüze). Az igazi tisztító erő azonban Krisztus vére. Ez a tisztaság tulajdonképpen nem más, mint a bűnbocsánat. Rehabilitálásunk Istentől. Ebben is példamutatónak kell lennie a mai fiatalnak. Ki kell ábrázolnom azt, hogy hiszem mindazt, amit az Apostoli Hitvallásban elmondok és a Heidelbergi Kátéból megtanultam.

Ha alaposabban megnézzük a felolvasott igét, akkor azt figyelhetjük meg, hogy az apostol fokozatosan mind magasabbra és magasabbra emeli a mércét. A mindennapi érintkezési formától (beszéd) el kell jutni a teljes élet tisztaságához, amiben tökéletes példává kell válni. Miért kell ez a példa?

Azért, mert a személyes példaadás nagyon sokat jelent a világban. És itt visszatérek az elmúlt bibliaórán elmondottakhoz. Ez által lehetünk a világban só és világosság!

Vitaindító kérdések

1. Mit jelent a példa a te életedben? Hogyan válhatok Krisztus képmássá?
2. Hogyan válhat a mai fiatal keresztyén személyiséggé?
3. Tudunk-e szolgálni a szeretetünkkel, vagy csak másoktól várjuk a szeretetet?
4. Fontos-e a hit a fiatalság életében?
5. Szerintetek mi minden tartozhat a tisztasághoz?
6. Tudok-e én, mindezek ismeretében, példa lenni?
7. Mi a véleményetek erről az egész sorozatról?

Presbiteri órára

Orbán János
ny. lelkipásztor
Marosújvár

Ki az elhívott és küldött?

Alapige: Ámós 7,12–15
Bibliaviasítás: Apostolok Cselekedetei 4,13–21

„Semmi se új a nap alatt.” (Préd 1,9) Így az sem, hogy Pétert és Jánost a Nagytanács tagjai megfenyegették, hogy a Jézus nevében egy embernek se szóljanak, se ne tanítsanak. Ámós prófétát 800 évvel előbb Amáziás pap utasította ki a szentélyről, mondván: Béth-Elben (Bételben) ne prófétájl!

Nagyon komolyan felmerül a kérdés: lehet-e ellentét a próféta és a pap között? Nem egymást kellene hogy támogassák, hogy az Úr ügye annál dicsőségesebben ragyogjon? Mi az, ami mégis nemcsak hogy elválasztja, hanem egyenesen szembeállítja őket egymással?

A kérdés ma is időszerű! Lehet-e feszültség, ellentét az egyházon belül? Sajnos, erre igennel kell válaszolnunk, mert a felületes, felszínes vallásosság ma sem tud megférni azzal a hittel, amely komolyan veszi Krisztust.

Ahogy Ámós és Amáziás, ahogy az apostolok és a Nagytanács, ahogy a reformátorok és az akkori egyházi vezetők között elkerülhetetlen volt az összecsapás, ugyanúgy ma is kiütözik a különbség az álkeresztyének és azok között, akik szívből és igazán kívánják szolgálni az Urat. Sajnos, a mi erdélyi református egyházunk is beleesett nem egyszer abba a hibába, hogy nem jó szemmel nézte azokat, akik Krisztus parancsa szerint a mélyre akartak evezni. Így szolgáltatott tápot a szekták elszaporodásához. Miért ne mondjam ki, hogy a mi gyülekezetünkben is vannak olyanok, akik azt mondják, hogy csak csínján bánjunk a vallásossággal, ne vigyük túlzásba. Mi lett volna, ha Isten is csínján bánt volna velünk, és nem adta volna oda érettünk Krisztust a keresztre? Ha ezt megfontoljuk, abból az következik, hogy az egész életünket meg kell változtatnunk. Vannak, akik ebbe nem akarnak belemenni, hanem szeretnének megalkudni az Úrral. Ha nem megy? Ki kell fricskázni azokat a „kegyeskedőket”, el kell hallgattatni őket, mint ahogy a Nagytanács megpróbálta elhallgattatni az apostolokat, vagy Amáziás pap Ámós prófétát. A kérdés ma is az, ahogy Péter megfogalmazta: „Vajon igaz dolog-e Isten előtt rátok hallgatnunk inkább, hogynem Istenre?”

De miért ez az idegenkedés a mélyebb lelki étellel szemben? Azért, mert a prófécia – tehát az ige – mindenkit Isten ítélőszéke elé állít, legyen az akár a legegyszerűbb hívő, akár a pap, vagy éppen maga a király! Így aztán másképp érint a szó, lehet hogy éppen telibe talál.

Ámós próféta éppúgy az egyházi hatósággal találta szembe magát, mint később Péter és János apostol. Ezen nincs mit csodálkoznunk, ha számba vesszük, hogy az Úr Jézus Krisztus ellen is a vallási vezetők fogtak össze. Ámóst és az apostolokat megfenyegették. Vajon fenyegetéssel el lehet-e intézni az Úr ügyét?

De hát akkor felborul az egyházi rend, ha mindenki azt teszi, ami neki tetszik. Nem is erről van szó. Sőt: „minden lélek engedelmeskedjék a felsőbb hatalmasságnak” (Róm 13,1), mondja az ige. S ha ez így van, akkor különösképpen engedelmeskedjék a gyülekezet tagja az egyházi vezetőknek. De itt éppen arról van szó, hogy a legfelsőbb hatal-

masság maga Isten, s ha valaki Vele akar szembeállítani, vagy a Neki való engedelmes-ségben meggátolni, azt maga az Úr menti fel az ilyen rendelkezésnek való engedelmes-ség alól, legyen az bármilyen egyházi, vagy világi hatalom.

Sem Ámós, sem az apostolok nem voltak ellenségei a papoknak vagy a világi hatóságoknak, de föltétlenül engedelmes szolgálói az Úrnak. Erre nekünk is nagyon ügyelnünk kell. Belőlünk ne áradjon gyűlölet senki felé. De ha Krisztusért nem tudnak minket el-szenvedni, akkor? Akkor inkább kell engedelmeskedni Istennek.

Megfenyegetett próféta, kiutasított apostolok, tehát visszautasított ige. Ez az, amit mai szent leckénk élénk tár. Igaz, hogy Ámós prófétálása ítélethirdetés volt. Mondjuk így: ma valakinek a házához azzal menni: vigyázz, elkárhozol! Hát nem dobhatna ki jog-gal? És így nagyon is érthető. A templomba pedig azért jövünk, hogy megsimogassanak. Csakhogy vigyázzunk, mert a prédikációnak mindig úgy kell hangoznia, ahogy azt az ige mondja. Az ítélet szavát nem szabad elhallgatnunk, s éppen ezért hirdetjük a kegyelmet. A kegyelem igazán így lesz nyilvánvalóvá!

Tény az, hogy Ámós prédikálása nem tetszett. „Menj el, próféta (néző)! Fuss el a Júda földére; ott egyed kenyered, és ott prófétájl! Bételben pedig ne prófétájl többé!” Itt ne beszélj efféle. Ott, a szomszédnál hirdetheted az ítéletet, rá is fér, meg is érdemi!

Hogy érthetné meg Ámóst Amáziás? A két ember két külön világ. Hogy érthetné meg a Nagytanács az apostolokat? A hívő ezért érthetetlen a hitetlen előtt! Hogy hol, mit és hogyan szóljon a próféta, azt nem Amáziás, a pap fogja meghatározni. Abba beleszó-lása még a királynak sincs, mert Ámós Istentől függ.

Amáziás pap szeretné úgy beállítani Ámóst, mint vándorprófétát, aki pénzért beszél. Abban az időben szép számmal voltak, akik prófétának adva ki magukat, jövendőmon-dással, jóslással foglalkoztak, és abból nagyszerűen meg tudtak élni. Ámós nagyon ko-molyan kihangsúlyozza, hogy szolgálata nem kenyérkérdés. Van egy ilyen felfogás is: nem az a fontos, hogy hányan jönnek, vagy jönnek-e egyáltalán a templomba, hanem, hogy a pap kapja meg a fizetését. A dolog nem ilyen egyszerű. Az ige szolgálata nem kenyérkérdés, hanem az Úrnak való engedelmesség kérdése. A nagy különbség Amáziás pap és Ámós próféta között az, ami a főpapok és az apostolok között is fennállott, hogy Amáziás „hivatalból” beszél, Ámós hitből. Amáziás szolgálata kenyérkérdés, Ámósé lel-ki kényszer. Ezt fejezi ki azzal: „nem vagyok próféta, sem prófétának fia; barompásztor vagyok és vadfügét szedek”. Nem azt jelenti ez, hogy ő nem tartotta magát prófétának, hanem, hogy nem „olyan” prófétának, amilyenre Amáziás utal. Ahogy Keresztelő János is mondotta, nem vagyok próféta, hanem kiáltó szó. Neki nem „mestersége” az egyház szolgálata. Van amiből megélnie. A maga gazdája. Önálló, akinek nyájai vannak és saját gyümölcsöse. Pál apostol is arra hivatkozott, hogy sátorponyvárt készítve tartotta fenn magát, jóllehet méltó a munkás a maga bérére! Az apostolok nagy része is halász volt.

Hát akkor mi köze neki, Ámósnak, mi közük az apostoloknak, a „professzionisták-hoz”? Ebben az esetben ez nagyon talál, mert például más, aki „profí” sportoló, mint aki belső indítatásból, szabadon, függetlenül tevékenykedik. Mégsem jelenti azt, hogy az ilyenek belekotnyeleskednek a profik dolgába, sőt éppen fordított a helyzet.

Ámós nem avatkozott bele illetéktelenül a papok dolgába: „elhívatott engem az Úr!” Neki hivatása és küldetése az, amit hirdet. Ezért csodálkoztak a Nagytanács tagjai is, megállapítva, hogy az apostolok „írástudatlan és közönséges emberek”, mégis milyen szakavatottan szólnak. De ők együtt voltak Jézussal. Ez a döntő ma is! Együtt Jézussal, Jézusért. Ma már világszerte bekapcsolódtak a gyülekezeti életbe az úgynevezett laikus munkások; akiknek nincs bizonyítványuk, képesítésük egyetlen hivatalos intézettől sem, de Jézus Krisztus Szentlelke által képesítette őket a szolgálattételre.

A pap és a próféta mindig két ellentétes világ? Nem! Ahogy a pásztorból, Ámósból próféta lett Isten elhívása folytán, úgy lehet a papból is próféta. Jeremiás például anatóbeli papi ivadék, pap volt. De ha a pap próféta lett, a többi pap ellene fordult: az ilyen próféta-pap, már nem volt papi „kollega”.

Hogy a kétféle szolgálat mögött két egymástól eltérő világ feszül, az nyilvánvaló az Amáziás kijelentéséből: Bétel „a király szenthelye” és az ország temploma (székháza). Tehát nem Istené. Ha Bétel a király szenthelye, akkor ott őt kell imádni és neki kell engedelmessé válni. Amáziások a királyból csináltak bálványt és az államnak tartottak fenn templomot. Ez nagy kísértés a mindenkori egyház számára.

Ámós azt mondja, hogy én azt azért nem tehetem, mert engem az Úr hívott el. Beleenyúlt az életembe és Ő rendelkezik velem. Így parancsolt rá Mózesre is a csipkebokornál. (2Móz 4,14–15) Így mondta Jeremiásnak is, hogy ne ellenkezz. (Jer 1,7–17) Pálról pedig azt mondta Jézus: megmutatom neki, hogy mennyit kell szenvednie az én nevéért! (ApCsel 9,16) Így hívta el Péteréket is az Úr és tette embereket halászaivá. Ezért nem hallgathattak!

Amáziás, te azt mondod nekem, hogy fuss el és ne prófétálgaj. De az Úr azt mondta nekem: „menj el és prófétálgaj!” Hiába szeretnél, nem tudsz elhallgattatni! S ezt így mondja a 3,8-ban: „Ordít az oroslán, ki ne rettegne? Az én Uram, az Úr szól: ki ne prófétálna?” Te, Amáziás, azt mondod, hogy Júdába menjek!? Nekem az Úr azt mondta: prófétálgaj az én népemnek, az Izráelnek! Ez a nép olyan, amilyen. Te ne akard megfosztani az igétől!

Kérlek titeket, testvéreim, mindig úgy hallgassátok az igét, ahogy nektek maga Isten mondja!

Viszont nyilvánvalóvá vált számukra az is, hogy nekik a választott nép, később az Anyaszentegyház megépítése érdekében kell cselekedniük. Építő kritikát kell gyakorolniuk. Istenért. Isten ügyéért. Isten népéért. Az Anyaszentegyházért. Nem önkényeskedve, hanem Isten iránti engedelmességgel és a nép iránti nagy szeretettel, féltéssel, a megjobbítás szándékával. Ámen.

Rádióprédikáció

Csiha Kálmán

ny. püspök
Marosvásárhely

Hozzám hajolt

Alapige: Zsoltárok 40,1–4

Isten üzenete szól hozzánk a negyvenedik zsoltár első négy versében: „Várván vártam az Urat, és hozzám hajolt, és meghallgatta kiáltásomat. És kivont engem a pusztulás gödréből, a sáros fertőből, és sziklára állította fel lábamat, megerősítvén lépteimet, és új éneket adott szájamba.”

Télen a befagyott Maroson sok kis ösvény alakul. Gyakran látni rajtuk gyermekeket felnőttekkel együtt. A gyermeknek nagyon tetszik a sima jég, nehezen állja meg, hogy kezét apja kezéből kiszabadítva neki ne vágjon a hosszú csúszkának. Aztán kapálózik,

elvágodik, sírva újból nekivág. Apja mosolyogva nézi, s kinyújtott kézzel várja, hogy belefogózza, biztos támasszal haladjon át a túlsó partra.

Így várja Isten, hogy sok idétlen vergődés után ragadjuk meg felénk nyújtott kezét, s találjunk végre vissza a biztos útra.

De karácsonykor nem várt tovább! Megszánta az akkori és a mostani jégen vergődő, mocsárban fuldokló, szakadékok mélyén kiáltozó, szomorú embergyermek-tömeget. Leszállt, s vállalta nyomorúságainkat, hogy kiemelhessen belőle. Olyan mélyre szállt, hogy senki ne mondhassa: könnyű volt neki. A jászolbólcsőig, a hajléktalanságig, a kereszthalálig szállt alá.

Nem hiába! Ott a mélyben megkeresett, megtalált, magához ölelt. Mert nagyon szeret.

Ma az emberi élet gyönyörű lehetőségeinek a legmélyén vergődünk. Kétségbeesetten várunk valamire, valakire, hogy levegőhöz jussunk. De nincs bátorságunk kinyújtani kezünket az isteni szeretet felénk nyújtott keze felé. Még mindig újra nekiszaladunk a csúszós jégutaknak, vagy sírva átkozódunk, mint elnevelt, makacs „csakazértis” suhancok. És nem akarjuk elfogadni, hogy az, akit várunk, csak egy lehet: életünk Ura és Királya, a hozzánk lehajló megváltó Isten.

Kár. Olyan szép lenne végre boldognak lenni. Egymást testvérként elfogadni. Igaz, értelmes, eredményes emberi életet kezdeni. De az Isten nélkül eddig sem sikerült, s ezután sem fog sikerülni. Senkinek. Sem egyénnek, sem közösségnek. Isten pedig erőszakkal senkit sem kényszerít magához. Türelemesen megvárja, míg észre térünk.

Egy kis áldott karácsonyi békesség után sóvárgó, elesett, kifosztott, szomorú testvéreim, most van az ideje annak, hogy elfogadjuk Isten szeretetét. Hogy bevalljuk: tévedtünk, elcsúsztunk, elestünk, eltévedtünk. Hogy végre mocsár helyett sziklára álljunk: kövessük Krisztusnak hozzánk lehajló, mosolyogva biztató, megbocsátó, életre vezérelő irányítását.

Krisztusnak nincs szüksége langyos érzelmekre, kenetteljes üres frázisokra. Új életet csak akkor ad, ha teljes felelőséggel, szolgálatra kész elszánással rábizzuk magunkat. Így akarja kézbe venni, újjá tenni életünket, jövőnket, üdvösségünket. Karácsony, újév közeledik, álljunk be új énekkel, őszinte odaadással Krisztus győzedelmes seregébe. Ámen.

Keresztelési igehirdetés

Sándor Endre

Vámosújfalú, Magyarország

Ma a te házában kell megszállnom!

Alapige: Lukács 19,5

A karácsonyi ünnep egyik csodálatos ajándéka a ti számotokra ez a kicsi gyermek. Ahogy ez a gyermek az édesanyja gyermekeként jött a világra, úgy jött Jézus Krisztus is e világba. Nem tekintette zsákmánynak, hogy ő Istennel egyenlő, hanem szolgálai formát vett fel. Hasonlóvá lett az emberekhez, egészen a keresztfáig. Alázatos módon jön, és az embervilág nem fogadja be. És Jézus mégis azt mondja: „Ma a te házában kell megszállnom.” Jézus ezt Zákheusnak mondja. Egy gazdag és gyűlölt embernek, aki mégis

meg akarta látni Őt, és hiába rejtőzött az ágak közé, Jézus megállt a fa alatt, szólott hozzá. Zákeus pedig sietve leszállt és befogadta Őt.

Ma karácsonyt ünnepelünk. Mi is hallottunk már Jézusról, kíváncsiak is vagyunk rá, mint Zákeus, akinek mindene megvolt és mégis látni akarta Őt. Gyakran előfordul, hogy valakit kíváncsivá tesz a harang, vagy egy ünnep: mit akar Krisztus? Ma, amikor ezt a kisgyermeket kereszteljük, Jézus nektek is ezt mondja: Ma a te házában kell megszállnom. Ott akarok lenni, ahol ti vagytok.

Az emberek fölháborodnak azon, hogy Jézus egy vámszedőt választott. Zákeus viszont olyan boldog, hogy ez a találkozás megváltoztatja az életét, és ő szétosztja jogtalanul szerzett vagyónát. Mert úgy érzi, hogy ha Jézus melléállt és bejött hozzá, akkor neki kötelessége aszerint élni, ahogy Jézus tanítja. Jézus pedig így szólt: „Ma lett üdvössége ennek a háznak.”

A keresztelés az első lépés, hogy a gyermeket az egyházba befogadjuk. És a keresztelés az első lépés ahhoz, hogy Jézust ti is befogadjátok a házatokba. Mert nem az számít, hogy a gyermek mit tanul a hittanórán, hanem hogy mit lát tőletek. Lát-e imádkozni, lát-e templomba jönni benneteket? Jézus bejön ma hozzátok és azt akarja, hogy átalakuljon az életetek, hogy szeretet, békesség, jószág sugározzon belőletek. A gyermek azt látja és azt fogja követni, ahogyan ti éltek. Adja Isten, hogy legyetek az Ő követői, a gyermek pedig titeket követve találja meg Őt. Egy gyermeket felnevelni nagyon nehéz, de Jézus így bátorít: „Nékem adatott minden hatalom mennyen és földön, és én veletek leszek minden napon a világ végezetéig.” Ámen.

Temetési igehirdetés

Botos Csaba

Somosd

Kettős találkozás

Alapige: Lukács 2,25–30

Gyászoló Testvéreim! Sokan gyűltünk ma egybe, mert aki a koporsóban fekszik mindannyiunk számára drága volt. Szerettük derűs humorát, képmutatás nélküli hitét, meleg családcentrikus szívét. Most, amikor ravatala mellett a saját választása szerinti Igét felolvastuk, annak az Úrnak adunk hálát, Akitől ő kapta e lelki ajándékot. Mit kapott? Nagyon sokat! Látva, tapasztalva sok ember nagyot akarását, de hinni nem tudását, hálásakká leszünk egy-egy ilyen emberért, akárcsak a korabeli Simeonért. Aki nemcsak keresztet hordoz, családot nevel, hanem többre vágyik: magára Istenre. Simeon ilyen ember volt. Bárcsak tanulnánk tőle, úgy ahogyan ő maga is folyamatosan tanult Istentől.

Igénk azt mondja róla, hogy néhány előkészületet tett mielőtt szembetalálkozott a halállal. Ezek közül a legelső: a maga életét letette Annak kezébe, Aki minden igaztalant és kilátás nélküli embert felkarol. Így tett bizonyosságot testvérünk is gyülekezeti bibliaóráinkon. Így lett megigazított emberré, Jézus Krisztus drága vére árán. Megigazítani, csak azt lehet, aki felvállalja megigazításra szorult voltát. Gyászoló testvéreim, mi vállaljuk-e ezt? Isten országába csak azok mennek be, akik ezt teszik. Akik minden taktárgatás nélkül elismerik, hogy rászorulnak Isten megigazító irgalmára. Ezeket Isten Szentlelkének uralma alá helyezi, saját templomaivá szenteli őket. Így, mint a Lélek

temploma járt a kézzel épített templomba. „Templom a templomban.” Így van ez ma is. Szentlélek el akar szentelni bennünket önmaga számára, hogy legyünk templomok ott-hon, a munkahelyen, akárhol. Akit Ő megszentel, azt használja a maga céljaira. Ő mozgósítja, vezeti napról napra.

Majd aztán így épít be az örökkévaló templomba, a színről színre látás országába.

A másik ajándék az, hogy „addig halált nem lát, míg meg nem látja az Úrnak Krisztusát”. Kétféleképpen lehet Krisztussal találkozni: halál előtt és halál után. Vagy most, vagy majd egykoron. Egyszer azonban mindenféleképpen oda kell állnunk Annak színe elé, Aki teremtett bennünket. Neki joga van hozzá, hogy megkérdezze, mennyire töltöttük be hivatásunkat. Halál előtt a kegyelmes Istennel találkozhatunk, ezért lehetőségünk van megbékülni Vele. Lehetőségünk van vallani Neki, lehetőségünk van rendezni dolgainkat. Alljunk oda a mi kegyelmes Istenünk elé, amíg nem késő. Ne szalasszuk el ezt a lehetőséget! Testvérünk egészen fiatalon átadta életét az őt kereső Megváltója kezébe és ezt soha meg nem bánta. Családtagjainak is a találkozásnak ezt az örömét kívánjuk. Aki úgy gyászol, hogy már találkozott Krisztussal, annak a gyásza is istentisztelet, ott áldás fakad még a fájdalomból is.

Simeon élete azért lehetett áldás, mert „karjaiba vette őt”. Nem a félkezébe, könnyedén, hanem mind a két kezébe nagy-nagy szeretettel. Aki nekünk adta mind a két kezét, Azt nekünk is két kézzel kell átvennünk. Nem szorongathatunk markunkban egyebet is Őmellette, úgy ahogyan bizony nagyon sokszor megtörténik. Ebben a helyzetben csak egyet tehet a megsebesített szívű ember: imádságával belekapaszkodik Istenbe: Uram, most már kész vagyok, elszólíthatok. Rendelkezésedre állok még ebben is. Mintha ezt mondaná: a legnagyobb ajándékot már megkaptam, Uram. Simeon számára így lett a mi Urunk élete drága kincs. Egy alkalommal a nagybeteg Arany János, aki presbiter is volt, a Lánchídon sétált. Találkozott egy ismerőssel, aki megkérdezte: „Nem fél-e a haláltól?” „Nem félek” – hangzott a válasz. Mire az ismerős: „Természetes, hogy egy ilyen nagy ember nem fél a haláltól.” Arany ezt felelte: „Nem azért nem félek a haláltól, mert nagy ember vagyok, hanem mert nagy Megváltóm van.”

Szabad nekünk, a halál árnyékának földjén lakóknak letennünk a szívünket az Ő kezébe még most is, így is.

Egykor ő ragadta meg Megváltóját, most Megváltója öleli őt magához, és folytatódik az a bensőséges kapcsolat, ami már most elkezdődött. Legyen a magunk személyes imádsága az ő kedves éneke: „Feljebb emeljete feljebb, a bűn gyászos éjiből, ott a helyem Jézus mellett, éltét értem adta föl.” (266. ének) Ámen.

Karácsonyi versek

Vargha Gyuláné

Ádventben

Jézusról szóló drága ige,
Óh csendülj fel hatalmasan,
Hatolj belé az emberszívbe,
Mely mély álmától fogva van.

A betlehemi jászolágyból
Új élet árad szerteszét,
Az élet napja ott világol,
Eloszlik tőle éj, setét.

Szent ádvent, áldott napjaidban,
Hadd hallják meg az emberek,
Hogy Jézus jön, hogy Jézus itt van,
Hogy minden szívhez közeleg.

A betlehemi jászol fénye
A Golgotáig elvezet,
Bűnös szívünk minden reménye,
Hogy Jézus értünk vérezett.

Oszoljon szét a renyhe álom,
Törjön darabra száz bilincs,
Az élet győzzön a halálon,
– Élet, amelynek vége nincs!

Óh nézd a Jézus gyermekarcát,
Leszállt az égi szeretet,
Nézd a kereszten vívott harcát,
Hol minden elvégeztetett.

Szent ádvent, áldott napjaidban
Hadd hallja ezt meg minden szív,
A Jézus jön, a Jézus itt van,
A Jézus vár, a Jézus hív!

Nel Benschop

Ő közeleg...

„És bemenvén az angyal őhöz,
monda néki:
Örülj kegyelembe fogadott...”

És jó az angyal, szárnyának csapása
zúgva hasít a forró légen át,
szent félelem száll akkor Máriára,
hallván a nagy Fogantatás-csodát...

„Uram, nem érti ez a kis cselédke:
Belőle hajt ki majd a drága Ág?
Szőlővenyige, Világ Üdvössége,
Kit megjósoltak már az ósatyák?
Jövendő Ura, próféták reménye?”

Belőle hajt ki Isten Szent Virága?
Csillagvirága, Égi Hatalom?
Nem hadsereggel jó majd a világra,
leomlik mégis sok-sok büszke trón,
földi bálványok tenger-sokasága?...”

Uram, oly boldog ez a kis cselédke,
de rémült is – ezért hát énekel.
Egy kicsiny szív zenéjétől kísérvé
énekli most: Jövel, jövel, jövel!

Tóth Lajos

Karácsony estéjén

Kicsiny Betlehemben megzendült az ének:
„Dicséret, dicsőség az ég Istenének!”
Kit oly régtől fogva szívrepesve vártak,
Megszületett megváltója
A bűnös világnak.

Fényes csillag gyúlt ki a keleti égen,
Megtört a bűn súlya: oda lett a szégyen.
Angyalok serege szelíd szózatára
Benépesült halandókkal
Betlehem határa.

Nem királyi bíbor, – az Neki nem kellett!
Szegénység tanyája adott jó nyughelyet.
S íme, minő csoda, az egyszerű jászol
És mennyei glóriája örökké világol,
Örökké világol.

Romba dőlt a földnek minden hiúsága,
Az gazdag, kiben él a hitnek világa, –
Gondolj Ó rá, gögös, fennhéjázó lélek!
S meglátod, hogy kihamvadott
Hited újra éled.

Zengjen ajkinkról is hálaadó ének
Estéjén karácsony áldott ünnepének;
És, ki bűneinkért földre alászálla
Örömmel várt vendég legyen
Lelkünk Messiása.

Sántha Károly

Dicsőség légyen Istennek

A hatalom Istenének
Zendüljön ajkunkon ének!
Ki teremtett mindeneket,
A szép földet, a szép eget;
Füvet, fát és virágokat,
Napot, holdat s csillagokat,
A szellőnek suttogása
Téged áld s a tenger zúgása –
Dicsőség Neked, Teremtőnk!

Az áldások Istenének
Zendüljön ajkunkon ének!
Tőle, kinél nincsen árnyék,
Száll le minden jó ajándék.
Javait a Jóság Atyja
Nagy bőséggel osztogatja;
Ő táplálja mi testünket
S kies mezőkön mi lelkünket –
Áldott légy, áldás kútfeje.

Az öröklét Istenének
Zendüljön ajkunkon ének!
Hullj bár testünk a mély sírba,
Nevünk Istennél fölírva,
Ha Jézussal élünk, halunk,
Mint Ő, mi is föltámadunk!
Hogyha innen elköltözünk,
Örök dicsőségbe öltözünk.
Dicsőség légyen Istennek!

A kegyelem Istenének
Zendüljön ajkunkon ének!
Ki Jézust elküldötte,
E világot úgy szerette.
Szeretetnek mély tengere,
Boldog, ki elmerül bele!
Atyánk, mily magas szerelmed!
Elmének nem ér föl, hiszünk
Benned,
S porba borulva imádunk!

A békesség Istenének
Zendüljön ajkunkon ének!
Ő törli le könnyeinket,
Gyógyítgatja sebeinket,
Vigasztaló szép beszéddel
S biztatgató reménységgel.
Mint a friss harmat hullása:
Termő lesz a szív újulása
S imádságban illatozik.

Füle Lajos

Kétezer éve

Lukács 2,10

Kétezer éve biztatod
örömmre népedet,
énekelnek az angyalok,
ATYÁNK: „Ne féljetek!”

Van félelemre most is ok,
de tartós nem lehet,
ha látjuk fenn a csillagot
és lenn a Gyermeket.

Nyisd hát szemünket meg, hogy a
karácsonyi csodát
lássuk s ne rejtsük el soha,
hittel vigyük tovább,

mert nem veted el népedet:
MEGVÁLTÓNK van nekünk
s mindenkinek! Hát szent Neved
dicsérje életünk!

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László
Főszerkesztő: Jenei Tamás

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza

Készült a Református Egyház Misztótfalusi Kis Miklós

Sajtóközpontjának nyomdájában

Felelős vezető: Tonk István

Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos

Olvasószerkesztő: Sztranyiczki Mihály

Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea

ISSN 0254-4458

A tavasz beköszöntével az „Aarlofs-atelier” kirándult a szabadba tájkép tanulmányokra. Egy ilyen kiránduláskor érdekes tapasztalatot szereztem, mely roppant jellemzően világít be abba a mély kultúrába, mely a hollandi nép minden rétegét átítatja.

Szép zöld réten ültem egy csatorna partján. Mögöttem fekete-fehér foltos békés tehenek glédában legeltek, mindegyik egy-egy cövekhez kötve hosszú sorban. A csatorna túlsó oldalán parasztanya néhány gyümölcsfával mint háttér, előtérben a vízen két ladik és oldalt a tanyára átvezető könnyű magánhíd.

Ennek ültem neki. Már jó ideje rajzoltam, midőn a gazda, látom, túlról átjön azon a hídon, csöndes lépéssel hozzám jön, és megáll a hátam mögött.

Egy ideig csak áll ott; belenéz a rajzba, néz, vár, és végre megszólal: Nem volnék-e olyan szíves, hogy elsőben azt a két ladikot fejezném be – kérdezi –, mert neki az egyikkel a városba kell mennie. Nem rögtön, hanem úgy egy fél óra múlva. Addig még várhat. Azért jött át, hogy erre megkérjen, mert nem szeretné elrontani a már megkezdett képet; de mivel okvetlen el kell vinnie az egyik hajót, hát gondolta, előre szól, hátha be tudom úgy osztani a munkát.

Hát nem hihetetlen ez?! Mennyi műveltség, mennyi frázis nélküli igaz jószándék jut szóhoz ebben a kis történetben! Hol vannak másutt ilyen emberek?

Ilyen rendű egy másik tapasztalásom is, melyet később tettem, midőn valami illuztrációkat csináltam a szállodai szobámban. Az egyiknek a Daphné-mítosz volt a témája, melyben az üldözött nimfa babérfává változik. Ehhez lombtanulmány kellett, mégpedig természetes növéssű babérról, mert képtelenség lenne, hogy az a bájos hölgy valami gúlaforma fává változzon át.

Gondoltam, nem lesz könnyű dolog itt ilyet találni. Más országokban is a Laurusokat már kis koruktól fogva formára nyírják, hát még itt, ahol még a tölgyek, bükkök, nyárfák, jegenyék, mindenfajta fa meg van nyesve majdnem a legcsúcsáig. Meg kell kérdezzek valami idevaló kertészt!

Megtudakolván hát annak a címét, ki a szomszédos villák virágágyait és pázsitjait ápolja, fölkerestem.

„Hol találnék nyíratlan babérfát?” – kérdeztem.

„Az, kérem, itt Hágában egyáltalán nincsen – felelte ő –, de uraságod menjen el Delftbe, ott lakik egy kertész, kinek elég nagy parkja van, és abban festők használatára modellnek mindenféle *vadfákat* nevel. Ahhoz tessék fordulni, annak bizonyára az is lesz.”

Ilyent csak ebben a tökéletes országban hallhat az ember!

(Részlet Bánffy Miklós *Emlékeimből* c. írásából.)